

L E G E

pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Art. 1. – Se aprobă Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025, conform anexei nr. 1, și Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025, conform anexei nr. 2.

Art. 2. – Autoritățile și instituțiile publice vor întreprinde măsurile necesare în vederea realizării Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

IGOR GROSU

**Chișinău, 6 decembrie 2021.
Nr. 211.**

STRATEGIA
privind asigurarea independenței și integrității
sectorului justiției pentru anii 2022-2025

INTRODUCERE

Asigurarea unei justiții independente și imparțiale, precum și dezvoltarea instituțiilor care gravitează spre realizarea sarcinilor de asigurare a unei justiții echitabile, eficiente și de calitate constituie un postulat central al statului de drept.

Pentru Republica Moldova, îmbunătățirea sectorului justiției a fost și rămâne o prioritate majoră, care are o importanță covârșitoare pentru întreaga societate și constituie o condiție esențială pentru dezvoltarea cu adevărat a unei societăți democratice în care supremația legii și respectarea drepturilor și a libertăților omului reprezintă valori supreme garantate.

Puterea judecătorească reprezintă forumul adecvat pentru asigurarea respectării drepturilor și stabilirea obligațiilor juridice. Fiind parte componentă a puterii de stat, puterea judecătorească influențează direct exercitarea drepturilor și a libertăților omului, fapt ce impune asigurarea autonomiei și a independenței sale. Principiul independenței reprezintă baza constituțională de menținere a acestei puteri ca pe una cu drepturi depline în arhitectura statului.

Asigurarea unui act de justiție eficient, accesibil și de calitate reprezintă o așteptare legitimă a cetățenilor unei societăți întemeiate pe respectul normei de drept. Un sistem judiciar dobândește legitimitate și respect din partea cetățenilor în urma funcționării excelente, care are drept rezultat hotărâri judecătorești imparțiale, clare și bine motivate. Prin urmare, creșterea gradului de încredere publică în justiție, ca element fundamental al legitimității oricărui sistem judiciar, precum și funcționarea eficientă a justiției în serviciul cetățenilor au ca premisă transparența și responsabilitatea sistemului judiciar.

Modul în care este înfăptuită justiția influențează direct coordonatele fundamentale de funcționare ale societății, precum securitatea juridică și dezvoltarea economică. Un sistem al justiției funcțional garantează faptul că cetățenii și mediul de afaceri pot beneficia pe deplin de drepturile lor, consolidează încrederea reciprocă și contribuie la crearea unui mediu investițional favorabil.

Calitatea justiției constituie și un angajament asumat de Republica Moldova în procesul de integrare europeană și devine o dominantă în instaurarea, prin actul de justiție, a unui stat de drept, a ordinii, a dreptății și adevărului în societate. În acest proces de asigurare a valorilor democratice, standardele Consiliului Europei în domeniul justiției, al supremației legii, al combaterii corupției și al protecției drepturilor omului constituie instrumente-cheie. Succesul realizărilor în sectorul

justiției trebuie să constituie principalul imbold care condiționează afirmarea Republicii Moldova ca stat democratic și partener credibil în raport cu comunitatea internațională.

Conjugarea eforturilor de consolidare a sectorului justiției prin asumarea responsabilităților de către toți actorii sistemului judecătoresc, ai autorităților publice, ai profesiilor liberale, precum și de către societatea civilă, determină trasarea în continuare a unor obiective ce vor permite crearea unui sistem eficient, transparent, modern, care să fie adaptat cerințelor societății și să răspundă provocărilor viitorului.

I. ANALIZA SITUAȚIEI

În vederea edificării unui sector al justiției accesibil, eficient, independent, transparent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului și să contribuie la asigurarea încrederii societății în actul de justiție, prin Legea nr. 231/2011 a fost aprobată Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016 (în continuare – *SRSJ*), iar prin Hotărârea Parlamentului nr. 6/2012 a fost aprobat Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia. Ulterior, prin Hotărârea Parlamentului nr. 259/2016, termenul-limită de realizare a acțiunilor din Planul de acțiuni pentru implementarea *SRSJ* a fost extins până la 31 decembrie 2017.

SRSJ a reprezentat o nouă etapă în construirea unui sector al justiției modern, pornind de la câteva premise: pe de o parte, percepția quasi-generală a gradului avansat de corupție în sectorul justiției, lipsa încrederii în justiție, iar pe de altă parte, necesitatea valorificării aspirației țării noastre de a se integra în Uniunea Europeană, precum și rolul crucial pe care îl joacă justiția în dezvoltarea mediului de afaceri, atragerea investițiilor în țară. La acea etapă, identificarea și descrierea problemelor au pornit de la cele mai pertinente sondaje și măsurători naționale și internaționale: Barometrul Opiniei Publice (sondaj național)¹, Barometrul Global al Corupției (sondaj internațional)², precum și cercetările sociologice sectoriale. Datele acestor cercetări au constituit unul dintre punctele de pornire în elaborarea *SRSJ*, care a fost construită pe șapte piloni, centrați mai mult pe instituțiile din sector: sistemul judecătoresc (pilonul I), justiția penală (pilonul II), accesul la justiție și executarea hotărârilor judecătorești (pilonul III), integritatea actorilor sectorului justiției (pilonul IV), rolul justiției în dezvoltarea economică (pilonul V), respectarea drepturilor omului în sectorul justiției (pilonul VI). Pilonul VII a fost pilonul transversal, realizarea acțiunilor din cadrul acestuia urmând să contribuie la

¹ Datele *Barometrului Opiniei Publice*: <http://ipp.md/old/lib.php?l=ro&idc=156>

² Datele privind Republica Moldova – *Barometrul Global al Corupției și Indicele Percepției Corupției*: <https://www.transparency.org/en/countries/moldova>

sincronizarea și coordonarea acțiunilor de reformă. Marea parte a acțiunilor încadrate în SRSJ și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia au vizat măsuri de cercetare, de elaborare a cadrului normativ și de restructurare a instituțiilor.

La expirarea a 6 ani de reformă sub umbrela SRSJ se poate constata că multe dintre acțiunile programate și-au atins rezultatul scontat și multe reforme, chiar dacă au întârziat sau au fost tergiversate, sunt transpuse în practică. Printre cele mai importante realizări pot fi notate³:

1) reformele de ordin legislativ și instituțional prin care au fost consolidate capacitățile de administrare a sistemului judecătoresc (Consiliul Superior al Magistraturii și organele specializate ale acestuia);

2) lansarea reformei hărții amplasării instanțelor judecătorești;

3) crearea noilor mecanisme de selecție, evaluare a performanțelor și de răspundere disciplinară a judecătorilor; consolidarea rolului și a statutului Inspecției judiciare;

4) reforma Institutului Național al Justiției;

5) consolidarea sistemului asistenței juridice garantate de stat, lărgirea spectrului asistenței și a cercului de subiecți;

6) revizuirea procedurilor de executare a hotărârilor judecătorești;

7) regândirea și, după caz, consolidarea normelor privind organizarea și funcționarea profesiilor conexe sistemului justiției (notari, avocați, executori judecătorești, experți judiciari, mediatori, administratori autorizați, traducători/interpreți);

8) reforma Procuraturii, a organelor de administrare a acesteia; consolidarea statutului procurorilor; crearea, fortificarea procuraturilor specializate;

9) crearea bazei normative privind reabilitarea victimelor infracțiunilor și consolidarea sistemului justiției prietenoase copiilor;

10) instituirea unor noi mecanisme de prevenire a corupției și de garantare a integrității în sectorul justiției;

11) revizuirea codurilor de etică a actorilor din sectorul justiției și crearea unor mecanisme pentru investigarea/reacționarea la abaterile de la etica profesională;

12) reforma instituției Avocatului Poporului;

13) lansarea procesului de modernizare și consolidare a cadrului legal și instituțional al sistemului penitenciar și al sistemului probațiunii;

14) adoptarea noilor reguli pentru procesul de elaborare a actelor normative.

Asigurarea încrederii societății în actul de justiție a fost punctul principal țintit în procesul de reformare. Cercetările privind încrederea societății în justiție, în perioada implementării SRSJ, arată o evoluție a acesteia. Astfel, conform datelor

³ Rapoartele de progres privind implementarea *Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016*: <http://justice.gov.md/tabview.php?l=ro&idc=489>

oferite de Barometrul Opiniei Publice, în anul 2011, gradul de încredere a cetățenilor în justiție era evaluat cu 18%, iar în anul 2019, urmare a reformelor realizate în sector, 26% din populație declară că au încredere în justiție⁴.

Totodată, conform rezultatelor sondajului cu privire la independența, eficiența și responsabilitatea justiției din Republica Moldova, realizat la nivel național în rândul avocaților, în perioada noiembrie–decembrie 2018, de către Centrul de Investigații Sociologice și Studii de Marketing „CBS-AXA”, la solicitarea Centrului de Resurse Juridice din Moldova (CRJM), 48% din respondenți (avocați) consideră că reformarea sistemului judecătoresc, începută în anul 2011, a avut un impact pozitiv asupra sistemului judecătoresc, pe când în anul 2015 cifra constituia doar 43%⁵. Conform aceluiași sondaj, avocații consideră că soluțiile judecătorilor sunt cel mai des influențate de către politicieni (90,7%), procurori (83,9%), alți judecători (68,2%), Consiliul Superior al Magistraturii (65,1%).

În același timp, potrivit altui sondaj, percepția privind performanța instanțelor judecătorești din Republica Moldova diferă la cetățeni și mediul de afaceri, pe de o parte, și utilizatorii profesioniști ai serviciilor judecătorești și angajații din sectorul justiției, pe de altă parte. Astfel, în raportul elaborat de către Banca Mondială în colaborare cu Fondul pentru Buna Guvernanță al Marii Britanii, intitulat „Republica Moldova. Îmbunătățirea accesului la justiție: de la resurse spre rezultate”, potrivit anchetelor realizate la finele anului 2017, sunt indicate următoarele: „76 la sută din publicul general și 76 la sută din comunitatea de afaceri au exprimat opinii negative. Majoritatea respondenților în grupuri au tendința să declare lipsa unor schimbări reale în perioada 2015–2017. 46 la sută din cetățeni și 47 la sută din companii sunt de părerea că amploarea corupției s-a intensificat. Totuși, doar 19 la sută din utilizatorii profesioniști și 14 la sută din angajații sectorului justiției au manifestat opinii similare, reflectând un grad mai mare de optimism despre eforturile de combatere a corupției, față de cei „din interiorul” sistemului. Cetățenii și mediul de afaceri sunt de părerea că prevalența corupției se datorează impunității persoanelor corupte și corupției ca tradiție socială. 20 la sută din cetățeni au raportat dare de mită (plătită personal sau prin terți).”⁶

Problemele de integritate și nivelul ridicat al corupției în cadrul sistemului justiției sunt confirmate și de rezultatele studiului periodic, efectuat de Transparency International (TI). Conform celor mai recente date, în 2019, Republica Moldova s-a clasat pe locul 122 din 180 de țări, cu un scor de 32 din 100, față de indicele compus al Uniunii Europene de 66⁷. Totodată, potrivit Barometrului Global al Corupției

⁴ Datele Barometrului Opiniei Publice: <http://ipp.md/old/lib.php?l=ro&idc=156>

⁵ Rezultatele sondajului: <http://crjm.org/wp-content/uploads/2019/01/2018-Sondaj-Perceptia-avocati-justitie.pdf>

⁶ Raportul Băncii Mondiale Republica Moldova. Îmbunătățirea accesului la justiție: de la resurse spre rezultate: <http://documents1.worldbank.org/curated/en/295451537501885223/pdf/UPDATED-Moldova-JSPEIR-Final-Romanian.pdf>

⁷ Transparency International: <https://www.transparency.org/en/countries/moldova>

pentru Europa și Asia Centrală, lansat de Transparency Internațional în 2016, în clasamentul celor 42 de țări, printre țările cu cea mai mare îngrijorare privind răspândirea corupției este și Republica Moldova, sectorul justiției fiind considerat afectat de acest fenomen de 67% din respondenți⁸.

Deși datele sondajelor la nivel național și internațional nu reprezintă în cea mai mare parte o tendință pozitivă, analizele efectuate⁹ arată că rezultatele sunt influențate în mod indirect și de următorii factori: (i) interdependența dintre încrederea în justiție și încrederea în alte instituții ale statului – scăderea încrederii populației în instituțiile statului determină și scăderea încrederii în justiție; (ii) mediatizarea – gradul și modul în care anumite evenimente legate de justiție sunt mediatizate modelează la fel percepția publicului.

Implementarea SRSJ a contribuit la crearea unei baze normative noi pentru majoritatea instituțiilor și a profesiilor din sectorul justiției, o mare parte din respectivele prevederi fiind transpuse în practică, altele însă urmând a fi valorificate și implementate treptat, pe parcursul următorilor ani, pentru a produce rezultatele scontate. Totuși, potrivit Raportului misiunii de evaluare a Comisiei Internaționale a Juriștilor (CIJ) din 2018, se constată următoarele: „În pofida demarării unor reforme juridice, implementarea activităților prevăzute în ele trenează și deseori este afectată de lipsa voinței politice și a convingerii. Rezultatul acestui fapt este un sistem judecătoresc care, deși ar putea fi complet independent, încă nu s-a ridicat la acest nivel, deoarece semnificația deplină a independenței judiciare încă nu s-a înrădăcinat suficient de bine în mentalitatea celor care îl reprezintă – judecătorii. Cu toate problemele legate de implementare, reformele pot semnala începutul instalării unei independențe judiciare reale, imprimată în inimile și mințile tuturor actorilor din sistemul justiției.”¹⁰

Ultimele rapoarte de progres privind gradul de realizare a SRSJ, elaborate de către Ministerul Justiției, în calitate de coordonator central al procesului de reformare a sectorului justiției, arată că măsurile prevăzute în Planul de acțiuni pentru implementarea SRSJ au fost executate în proporție de 86%. Gradul de realizare a fost calculat în baza Metodologiei de monitorizare și evaluare a implementării SRSJ, aprobată de Ministerul Justiției, ținând cont în principal de indicatorii prevăzuți în Planul de acțiuni. Mai multe evaluări naționale, internaționale, precum și promotorii reformei au constatat că indicatorii stabiliți pentru măsurarea realizării SRSJ au fost preponderent de natură cantitativă și mai puțin calitativă, așa încât, la final de acțiune a SRSJ, a fost dificil de a evalua

⁸ *Barometrul Global al Corupției pentru Europa și Asia Centrală:*

https://images.transparencycdn.org/images/2016_GCB_ECA_EN.pdf

⁹ *Evoluția încrederii în justiție din 2008 până în 2019*, infografic realizat de către Centrul de Resurse Juridice din Moldova: <https://crjm.org/wp-content/uploads/2020/06/increderea-in-justitia-din-Republica-Moldova.pdf>

¹⁰ Raportul misiunii de evaluare a Comisiei Internaționale a Juriștilor (CIJ) *Promisiunea neîndeplinită privind un sistem judecătoresc independent în Moldova*: https://crjm.org/wp-content/uploads/2019/03/2019-ICJ-Raport-Independenta-Justitiei-RM_RO.pdf

impactul pe care l-a produs aceasta (date disponibile în rapoartele de evaluare a implementării SRSJ, elaborate de către grupurile de lucru pentru coordonarea și monitorizarea implementării, Studiul de evaluare a implementării SRSJ, efectuat cu suportul experților Consiliului European, raportul Curții de Conturi privind performanța implementării SRSJ¹¹, precum și alte rapoarte efectuate de către mai multe organizații necomerciale).

Evaluările SRSJ realizate de către subiecții independenți arată că aceasta, ca instrument de politici holistice, a stabilit obiective foarte ambițioase, care au fost dificil de realizat. Spectrul și aria de acoperire mult prea mare au generat dificultăți în realizarea cu succes a SRSJ. Aceasta a inclus acțiuni interconectate, iar stagnarea, tergiversarea unei acțiuni au atras nerealizarea în lanț a mai multor acțiuni.

Așa cum s-a menționat în textul SRSJ, dar și în rapoartele anuale întocmite, realizarea eficientă a SRSJ putea fi afectată de 3 riscuri: instabilitatea politică, rezistența din partea autorităților care urmau a fi supuse reformelor și capacitățile insuficiente de absorbție a fondurilor pentru implementarea reformei. La expirarea perioadei de implementare s-a constatat că unele dintre aceste riscuri, pe parcurs, au dispărut, iar unele, chiar dacă s-au produs, au căpătat alte conotații. O bună parte dintre riscurile identificate la etapa lansării precedentului document strategic pentru reforma sectorului justiției au afectat, în special, de o manieră considerabilă și pe un termen îndelungat, valorificarea și îndeplinirea acțiunilor programate.

În anul 2018, prioritățile în sectorul justiției pe termen scurt au fost trasate în documentul de politici al Ministerului Justiției, intitulat „Mica reformă a justiției”. Astfel, având în vedere direcțiile strategice stabilite pentru anul 2018, s-a reușit operarea modificărilor la cadrul legislativ care reglementează sistemul judecătoresc în partea ce ține de:

- 1) revizuirea criteriilor de selecție, evaluare și promovare a judecătorilor;
- 2) asigurarea competitivității în procesul de promovare și transferare a judecătorilor;
- 3) consolidarea rolului Consiliului Superior al Magistraturii, în special prin limitarea calității de membru la un singur mandat și a dreptului de vot al Procurorului General, al președintelui Curții Supreme de Justiție și al ministrului justiției în problemele referitoare la cariera judecătorilor (numirea, promovarea, sancționarea disciplinară și destituirea judecătorilor);
- 4) asigurarea autonomiei funcționale a Inspecției judiciare față de Consiliul Superior al Magistraturii;
- 5) revizuirea mecanismului de examinare a abaterilor disciplinare.

¹¹ Hotărârea Curții de Conturi nr. 43/2016 privind Raportul auditului performanței *Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016 (8 luni): resurse generoase – rezultate incerte*: <http://www.ccrm.md/hotariri-si-rapoarte-1-95?idh=813>

Adoptarea acestui pachet de legi (Legea nr. 136/2018 și Legea nr. 137/2018) a avut drept scop sporirea eficacității și independenței sistemului judecătoresc, consolidarea rolului Consiliului Superior al Magistraturii, asigurarea unui sistem bazat pe merit în procesul de selecție și promovare a judecătorilor, precum și îmbunătățirea mecanismului de responsabilizare a judecătorilor.

În pofida eforturilor depuse până în prezent, în justiție nu s-a ajuns la îndeplinirea standardelor de înaltă calitate stabilite pentru ea. Principalele motive ale acestei situații sunt următoarele:

- 1) menținerea factorilor care generează corupția și a elementelor care afectează integritatea actorilor din justiție;
- 2) capacitățile insuficiente de performanță și gestionare a resurselor umane;
- 3) cultura juridică subdezvoltată;
- 4) practicile judiciare neuniforme;
- 5) aplicarea deficitară a cadrului normativ;
- 6) concentrarea excesivă asupra acțiunilor pe termen scurt în elaborarea cadrului legislativ și lipsa unei viziuni sistemice pe termen mediu și lung;
- 7) instabilitatea legislativă (inițiative incoerente, necorelate și formulate fără o consultare largă).

Domeniul justiției, în special asigurarea unei justiții independente, a constituit prioritatea-cheie a guvernelor și în perioada anilor 2019–2020. Potrivit programelor de activitate ale acestora, asigurarea unui stat de drept în Republica Moldova este de neconceput fără o intervenție majoră în acest domeniu.

Având în vedere că procesul de planificare strategică trebuie să fie un proces permanent, continuu și coerent, este iminentă adoptarea unui nou document de politici pentru următoarea perioadă de timp. O abordare strategică și sistemică, într-un nou document de politici, a obiectivelor aferente problemelor existente, cu determinarea (definirea) instrumentelor de soluționare și a impactului așteptat, va permite stabilirea pe termen mediu a unei viziuni de ansamblu de dezvoltare durabilă a sectorului justiției.

Prioritățile stabilite în acest document de politici și reflectate în direcțiile strategice derivă din:

- 1) măsurile stabilite în SRSJ care nu au fost realizate, au fost realizate parțial sau necesită a fi fortificate;
- 2) disfuncționalitățile semnalate în practică la nivel de sistem;
- 3) rapoartele/expertizele și declarațiile structurilor internaționale privind deficiențele sistemului judecătoresc din Republica Moldova.

Acest document de politici este congruent și cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD), care au fost adoptate de statele membre ale Organizației Națiunilor Unite în cadrul Summitului pentru Dezvoltare Durabilă din 25–27 septembrie 2015 și care au fost incluse în Agenda pentru Dezvoltare Durabilă – 2030, și anume cu Obiectivul 16 care urmărește *promovarea societăților pașnice și incluzive pentru*

dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.

Strategia își propune să răspundă provocărilor legate de îmbunătățirea sectorului justiției și să demonstreze angajamentul statului de a asigura un sector al justiției independent, imparțial, responsabil și eficient.

În același timp, o problemă constantă raportată de actorii interni și partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova este concentrarea eforturilor de reformă și a politicilor doar pe acțiuni de modificare a legislației și pe restructurarea instituțională, fiind omisă, cel mai frecvent, componenta de punere în aplicare efectivă a modificărilor legislative și instituționale. Astfel, având în vedere faptul că prin strategia anterioară s-a intervenit cu modificări substanțiale de ordin legislativ și restructurări instituționale, în prezent eforturile urmează a fi focalizate cu preponderență pe componenta de punere în aplicare efectivă a modificărilor legislative și instituționale.

Rezultatele evaluării SRSJ au conturat necesitatea unei arhitecturi mai suple pentru noua strategie. Din această perspectivă, respectivul document strategic în domeniul justiției este conceput de o manieră mult mai concentrată, care țintește cele mai vulnerabile componente ale sectorului justiției ce nu sunt reflectate în alte documente de politici sectoriale adoptate. Or suprapunerea acțiunilor prin diferite documente de politici induce confuzii la implementare din partea autorităților responsabile sau duce la degrevarea de orice răspundere pentru implementare.

În același timp, obiectivele și acțiunile stabilite în alte documente de politici pe segmentul drepturilor omului, integrității și combaterii corupției în sectorul public urmează a fi corelate cu cele stabilite în prezentul document, or acestea din urmă se intercalează cu sistemul justiției și nu pot fi decuplate în mod direct de la acesta.

Totodată, având în vedere că prezentul document de politici reprezintă o continuare firească a reformelor inițiate în procesul implementării SRSJ, se intenționează distanțarea de la conceptul de reformare și concentrarea pe aspectele de dezvoltare, după caz, de consolidare sau valorificare a potențialului sectorului justiției. După implementarea SRSJ, prin noul document urmează să se contureze un nou stadiu de îmbunătățire sau „reglajul fin” al cadrului normativ deja adoptat, consolidarea capacităților instituționale și profesionale ale instituțiilor reformate, alinierea proceselor de reformă a justiției la recomandările și standardele instrumentelor internaționale în domeniu, precum și la angajamentele Republicii Moldova asumate față de partenerii de dezvoltare.

II. DIRECȚIILE STRATEGICE, OBIECTIVELE SPECIFICE ȘI REZULTATELE SCONTATE

Prin Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025 (în continuare – *Strategie*) se intenționează

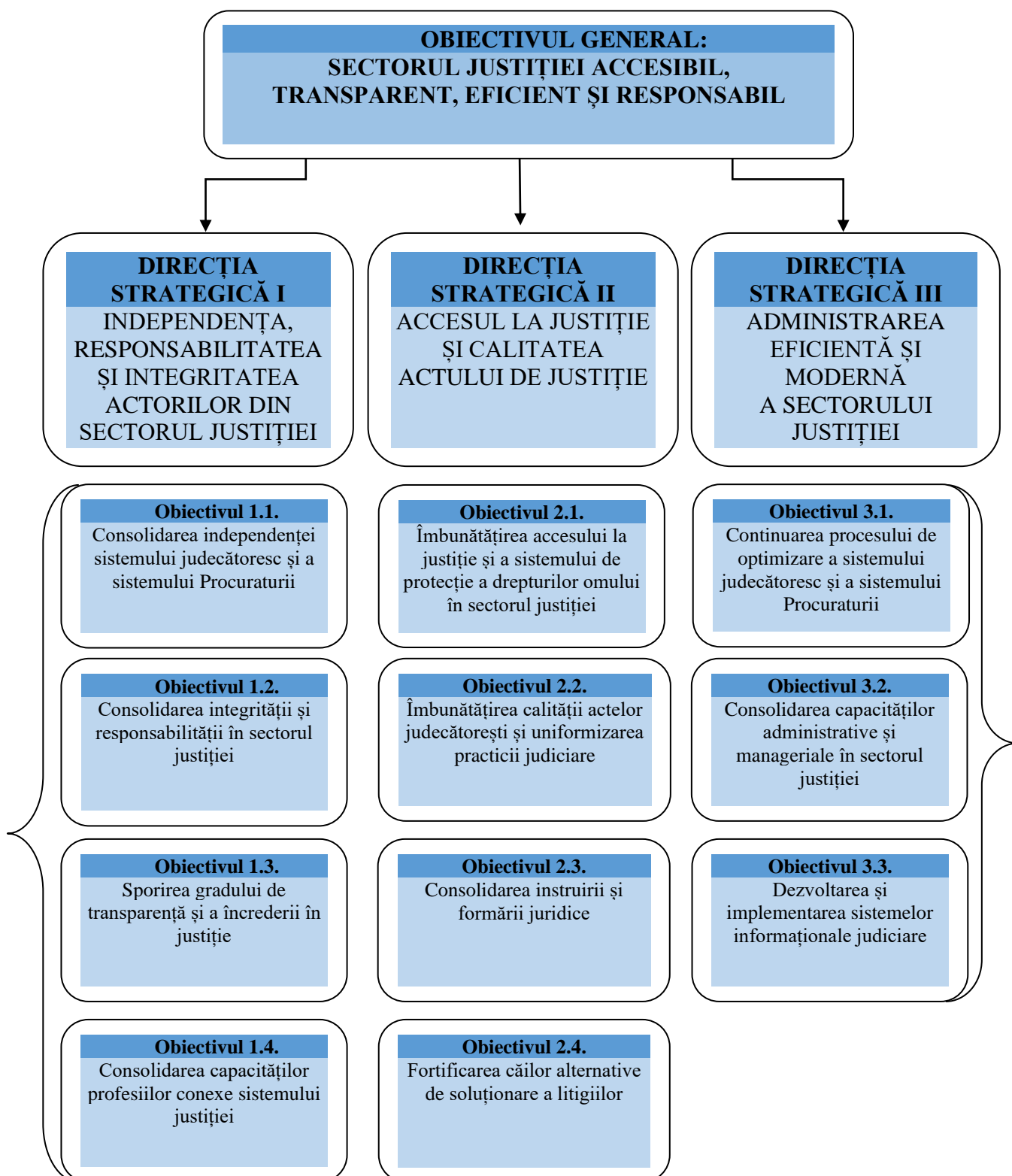
continuarea proceselor lansate și implementate, care au reprezentat o nouă etapă în edificarea unui sector al justiției modern și care au contribuit la crearea unei noi infrastructuri normative și instituționale. Consolidarea sectorului judecătoresc determină abordarea mai multor componente ale acestui proces, toate obiectivele fiind subsumate unui obiectiv general și fundamental, celui privind asigurarea unui sector al justiției accesibil, transparent, eficient și responsabil. O justiție modernă, căreia să îi fie asigurate independența și eficiența, reprezintă mai mult decât un deziderat.

Obiectivul general, direcțiile strategice și obiectivele specifice ale Strategiei țintesc problemele critice și vulnerabilitățile sectorului justiției, atestate în rapoartele de evaluare și în discuțiile cu actorii din sector, și se concentrează pe asigurarea coerenței și a continuității reformelor precedente, pe modernizarea în continuare a sectorului, pe sporirea eficienței, a calității și accesului la justiție, precum și se orientează spre noile tendințe moderne, abordate în domeniul justiției de mai multe structuri europene.

Fiecare direcție strategică și obiectiv cuprinse în prezenta Strategie se subsumează următoarelor principii, a căror respectare este esențială pentru realizarea unui sistem judiciar modern:

- 1) respectarea statului de drept, a supremației legii și a drepturilor omului;
- 2) garantarea unei reale separații și a echilibrului puterilor în stat prin consolidarea independenței și a integrității puterii judecătorești;
- 3) asigurarea stabilității cadrului normativ și instituțional;
- 4) consolidarea instituțională și cooperarea loială dintre instituțiile cu atribuții în administrarea sistemului judiciar și îndeplinirea justiției;
- 5) implementarea celor mai bune practici europene legate de funcționarea sistemului judiciar;
- 6) asigurarea transparenței actului de justiție.

Se propune ca respectivul document strategic să fie orientat pe **3 direcții strategice**, pentru fiecare direcție strategică fiind stabilite obiectivele care urmează a fi îndeplinite în următorii 4 ani.

Direcția strategică I

Independența, responsabilitatea și integritatea actorilor din sectorul justiției

Obiectivul 1.1. Consolidarea independenței sistemului judecătoresc și a sistemului Procuraturii

Independența justiției este o cerință de bază a statului de drept, care derivă din principiul separației puterilor în stat. Această cerință impune atât independența structurală a sistemului justiției, cât și independența individuală a judecătorilor. Principiul independenței judecătorilor este principiul în afara căruia nu se poate concepe o autentică activitate de îndeplinire a justiției. Judecătorul trebuie să beneficieze atât de o independență externă, cât și de o independență internă, indiferent de poziția sa în sistem, iar cultura de subordonare ierarhică trebuie eliminată. Percepția care planează în prezent în societate că unele verdicte sunt emise de judecători sub presiunea anumitor factori, abuzurile din sistem, justiția selectivă, influențele necorespunzătoare atât din interior, cât și din exterior (inclusiv influențele de ordin politic), factorii de corupție, dar și lipsa de integritate a actorilor din sistem, erodează în ansamblu autoritatea puterii judecătorești și afectează grav încrederea în independența judecătorilor.

Principiul independenței judecătorilor și asigurarea stabilității mandatului sunt consacrate prin Constituție. În același timp, potrivit standardelor internaționale și recomandărilor forurilor internaționale (Comisia de la Veneția¹², Grupul Statelor împotriva Corupției din cadrul Consiliului Europei (GRECO)¹³), anumite prevederi ale Legii Supreme au fost revizuite prin Legea nr. 120/2021 în scopul fortificării garanțiilor de independență a judecătorilor și al excluderii factorilor politici care influențează cariera lor. În acest sens, modificarea Constituției prin excluderea termenului inițial de 5 ani de numire a judecătorilor în funcție va asigura stabilitatea mandatului până la atingerea plafonului de vârstă. Siguranța mandatului reprezintă un element fundamental al independenței judecătorilor, iar numirea judecătorului până la atingerea plafonului de vârstă reprezintă garanția mandatului acestuia. Totodată, operarea amendamentelor constituționale în sensul numirii judecătorilor Curții Supreme de Justiție de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, și nu de către Parlament, așa precum este în prezent, va reduce influența factorilor politici asupra procedurii de numire a judecătorilor, precum și va uniformiza procedura de numire a judecătorilor în toate instanțele judecătorești din țară. Or, deși prevederile legale

¹² Opinia Comisiei de la Veneția nr. 916/2018 (CDL-AD(2018)003-e), nr. 983/2020 (CDL-AD(2020)001) și nr. 983/2020 (CDL-AD(2020)007).

¹³ Raportul GRECO privind al patrulea ciclu de evaluare a Moldovei, adoptat la 1 iulie 2016.

stabilesc că doar în cazul în care există probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție cu funcția respectivă, de încălcare a legislației de către acesta sau de încălcare a procedurilor legale de selecție și promovare, Președintele Parlamentului, în temeiul unui aviz al Comisiei juridice, numiri și imunități, poate respinge o singură dată candidatura propusă de Consiliul Superior al Magistraturii, se atestă situații în care factorul politic, în mod arbitrar, ignoră prevederile legale.

Prin modificările constituționale au fost excluse și prevederile care stabilesc numirea președinților și a vicepreședinților instanțelor judecătorești de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, aceasta fiind o competență exclusivă a Consiliului Superior al Magistraturii ce ține de administrarea sistemului judecătoresc. Instituirea unui mecanism de antrenare a corpului de judecători al instanței judecătorești în procesul de selecție a candidaților pentru funcția de președinte și cea de vicepreședinte și atribuirea Consiliului Superior al Magistraturii a competenței de numire a persoanelor în funcții administrative vor contribui la o mai bună administrare a sistemului.

Un element distinct în garantarea independenței puterii judecătorești este asigurarea exercitării funcțiilor în mod corespunzător, fără ca independența judecătorilor să fie compromisă de teama începerii urmăririi penale. Deși standardele europene permit judecătorilor să fie trași la răspundere penală în exercitarea funcțiilor lor judiciare, pragul acestora este destul de înalt, și anume doar în cazul în care este probată indubitabil, dincolo de orice îndoială rezonabilă, intenția directă în pronunțarea unei hotărâri contrare legii. Sub imperiul actualei componente de infracțiuni, cuprinsă la art. 307 din Codul penal, s-au atestat cazuri de imixtiuni arbitrare în funcțiile judiciare, fapt care determină întreprinderea pe viitor a măsurilor de eradicare a unor situații similare.

În același timp, un rol fundamental în garantarea independenței judecătorești, în buna funcționare a sistemului judecătoresc și, implicit, în menținerea unui echilibru în interiorul acestuia îi revine Consiliului Superior al Magistraturii. Disfuncționalitățile atestate pe parcursul ultimei perioade în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, încercările de revocare a membrilor aleși din rândul judecătorilor au avut grave implicații asupra imaginii și funcționalității întregului sistem judecătoresc. Modificarea componentei structurale a Consiliului Superior al Magistraturii, cu excluderea membrilor din oficiu, instituirea garanțiilor referitoare la cota de reprezentare a judecătorilor, extinderea posibilității de a alege în componența Consiliului Superior al Magistraturii și reprezentanți ai altor profesii conexe sistemului justiției, cu stabilirea unui mecanism transparent și incluziv de selectare a acestora, sunt doar unele elemente de ordin constituțional care au fost reglementate. Un rol determinant în acest proces, în special în cel ce ține de cariera judecătorilor și responsabilizarea disciplinară, îl au și organele

specializate ale Consiliului Superior al Magistraturii, care trebuie să dea dovadă de independență, echidistanță, corectitudine și profesionalism în activitate și în deciziile luate. În raportul său, GRECO și-a exprimat îngrijorarea în privința motivării insuficiente a hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii, în special în ceea ce privește selecția, cariera și răspunderea disciplinară, dar mai ales în privința faptului că Consiliul Superior al Magistraturii nu își motivează deciziile în care se abate de la hotărârile Colegiului pentru selecție, invocând doar numărul de voturi acordate pentru fiecare candidat.

Totodată, menținerea independenței și a prestigiului justiției, dar și administrarea eficientă nu se pot face doar prin măsuri de ordin legislativ. Pentru aceasta este nevoie și de o coeziune internă prin luarea de poziție și acțiuni ferme ale corpului de judecători, orientate spre apărarea propriei independențe. Rolul de garant al independenței sistemului judecătoresc trebuie să fie realizat în primul rând de către Consiliul Superior al Magistraturii prin denunțarea publică a amenințărilor la adresa sistemului în general și a independenței fiecărui judecător în particular, prin elucidarea provocărilor cu care se confruntă sistemul judecătoresc. Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să manifeste un rol activ și promptitudine cu privire la apărarea corpului magistraților împotriva actelor de natură a aduce atingere independenței, imparțialității sau reputației profesionale a acestora, precum și să comunice public realitatea faptică în cazul prezentării unor informații false.

Priorități continuă să constituie și asigurarea independenței corpului de procurori, și fortificarea capacităților Consiliului Superior al Procurorilor și a activității colegiilor sale, precum și revizuirea componenței Consiliului Superior al Procurorilor, în special a membrilor de drept, potrivit recomandărilor GRECO. Consiliul Superior al Procurorilor, fiind garantul independenței și al imparțialității procurorilor, trebuie să dispună de totalitatea instrumentelor necesare pentru realizarea sarcinilor sale. În acest sens, urmează a fi revăzut conceptul de funcționare a unor mecanisme care, în prezent, nu constituie parte structurală a Consiliului Superior al Procurorilor (de exemplu, Inspekția procurorilor). În partea ce ține de asigurarea independenței procurorilor, Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE), în Avizul nr. 9, stabilește că „independența și autonomia Parchetului este un corolar esențial al independenței sistemului judiciar” și că „tendința generală de consolidare a independenței și autonomiei efective a Parchetului ar trebui încurajată”.

Perfecționarea sistemului de selecție și promovare a judecătorilor și a procurorilor, prin excluderea practicilor care ar sugera existența unor factori de favorizare a candidaților, este determinantă pentru asigurarea accederii în sistem a unor persoane profesioniste și integre, pe bază de merit și în mod transparent. În acest sens se impune necesitatea îmbunătățirii practicilor și a cadrului normativ în partea ce ține de procedura admiterii și instruirea la Institutul Național al Justiției,

statutul audienților, uniformizarea criteriilor de accedere în funcția de judecător și procuror pe baza vechimii în muncă, precum și a îmbunătățirii mecanismelor de selecție și promovare de către Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor.

Un domeniu de reglementare al acestui obiectiv specific îl constituie și consolidarea rolului Curții Constituționale, în special în partea ce ține de numărul de judecători și durata mandatului deținut. Potrivit bunelor practici, numărul judecătorilor constituționali urmează a fi impar în vederea excluderii blocajelor în procesul decizional, și anume pentru a evita situația parității votului. Totodată, deținerea unui singur mandat, fără posibilitatea de a fi reînnoit, are drept obiectiv garantarea independenței judecătorului constituțional în exercitarea mandatului.

Obiective specifice:

1.1.1. Sporirea independenței sistemului judecătoresc.

1.1.2. Consolidarea independenței și a capacităților Consiliului Superior al Magistraturii.

1.1.3. Sporirea independenței sistemului Procuraturii și fortificarea capacităților Consiliului Superior al Procurorilor.

1.1.4. Perfecționarea sistemului de selecție și promovare a judecătorilor și procurorilor.

1.1.5. Consolidarea rolului Curții Constituționale.

Rezultatul scontat:

1. Independența sistemului judecătoresc și a sistemului Procuraturii consolidată.

2. Capacitățile instituționale ale autorităților de administrare (Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor), fortificate.

Obiectivul 1.2. Consolidarea integrității și responsabilității în sectorul justiției

Identificarea unor pârghii eficiente de întărire a independenței judecătorilor și a procurorilor urmează a fi corelată cu creșterea responsabilității și integrității acestora. Responsabilitatea și integritatea sunt printre principalele elemente de asigurare a încrederii cetățenilor în sistemul justiției și de garanție a derulării unor proceduri echitabile. Dezvoltarea și promovarea unei culturi a integrității judiciare constituie un element important în prevenirea corupției care este una dintre principalele amenințări în adresa societății și funcționării statului de drept.

În prezent, potrivit sondajelor realizate, corupția și lipsa de integritate în sistemul judecătoresc sunt percepute de publicul larg la un nivel înalt. În Raportul privind al patrulea ciclu de evaluare a Moldovei, GRECO este profund îngrijorat de indicii potrivit cărora în funcția de judecător sunt numiți candidați care prezintă riscuri de integritate.

Comisia Internațională a Juriștilor, în Raportul misiunii de evaluare din 2018, accentuează importanța faptului ca corupția în sistemul judecătoresc să fie combătută prin măsuri ferme și, în mod prioritar, în deplină armonie cu principiile statului de drept și drepturile omului. Aceasta este îngrijorată de faptul că multe investigații penale par să fie concentrate mai degrabă pe suprimarea opoziției sau prevenirea părerilor disidente în sistemul judecătoresc decât pe eradicarea reală a corupției.

Este esențial ca actorii din cadrul sistemului justiției, individual și în colectiv, să respecte și să onoreze funcția deținută ca fiind un mandat public și să depună efort pentru a spori și menține încrederea publicului în sistem.

Asigurarea integrității actorilor în sectorul justiției, responsabilizarea acestora, precum și lupta împotriva corupției au fost declarate obiectiv național prin diverse angajamente internaționale și documente naționale. În pofida mai multor măsuri întreprinse, până în prezent, standardele de integritate, precum și cele morale și etice nu au devenit parte importantă a activității profesioniștilor din sectorul justiției. Deficiențele atestate în menținerea acestor standarde au un profund impact asupra încrederii justițiabililor în deciziile emise. Judecătorii și procurorii nu pot abuza de competențele acordate, iar garanția independenței acordată de lege pentru exercitarea atribuțiilor funcționale urmează a fi corelată cu responsabilitatea, și nu cu impunitatea.

În actualele condiții ale Republicii Moldova, pentru realizarea acestui deziderat se impune asigurarea unei verificări efective a judecătorilor și procurorilor sub aspectul integrității, intereselor, dar și al profesionalismului, care va fi realizată printr-un mecanism de evaluare extraordinară (externă), similar practicilor altor state din Europa care au demarat acest exercițiu urmare a agreării mecanismului de către forurile internaționale cu competențe în domeniu. Potrivit standardelor Comisiei de la Veneția, dar și ale Biroului OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR), cu titlu de excepție, măsurile extraordinare pot fi necesare și justificate atunci când se impun ca remediu pentru eradicarea unui nivel extrem de înalt al corupției și a lipsei de competență profesională sau atunci când s-a marcat o imixtiune semnificativă de ordin politic în procesul de desemnare a judecătorilor în perioadele precedente, sau când există o lipsă totală a încrederii publice în sistemul judecătoresc. În același timp, instituirea mecanismului de evaluare extraordinară a judecătorilor și procurorilor, în cadrul căruia vor fi antrenați și experți internaționali cu o înaltă competență profesională și probitate morală, urmează a fi circumscrisă în limita cadrului

constituțional existent și cu asigurarea tuturor garanțiilor care derivă din principiul independenței și inamovibilității.

Demararea exercițiului de evaluare extraordinară (externă) a judecătorilor și procurorilor nu exclude și setarea concomitentă a măsurilor de eficientizare a mecanismelor ordinare de evaluare a profesionalismului și de responsabilizare a actorilor din sectorul justiției, dar și de verificare a integrității și intereselor. Or anume aceste mecanisme trebuie să asigure durabilitatea în timp a reformei care va fi realizată urmare a evaluării extraordinare.

Obiective specifice:

1.2.1. Eficientizarea activității autorităților cu competențe în domeniul anticorupției și integrității.

1.2.2. Asigurarea unui corp de judecători și procurori integri și profesioniști.

1.2.3. Consolidarea capacităților sistemului judecătoresc și ale sistemului Procuraturii în gestionarea problemelor de integritate și a conflictelor de interese.

1.2.4. Îmbunătățirea mecanismului de răspundere disciplinară a judecătorilor și a procurorilor.

Rezultatul scontat:

1. Mecanismele de responsabilizare și de asigurare a integrității actorilor din sectorul justiției, fortificate.

2. Cazurile de corupție și lipsă de integritate identificate, investigate eficient și sancționate.

3. Rezultatele investigării cazurilor de integritate și soluțiile date în cauzele disciplinare, publicate.

Obiectivul 1.3. Sporirea gradului de transparență și a încrederii în justiție

Sporirea gradului de transparență și a încrederii în sistemul judecătoresc este o sarcină esențială și complexă, dar, în același timp, dificilă în condițiile în care percepția generală a majorității societății în raport cu independența sistemului judecătoresc este încă la un prag scăzut. Asigurarea încrederii cetățenilor în actul de justiție echivalează, în cele din urmă, cu încrederea în instituțiile statului.

Pe parcursul ultimei perioade s-a reușit obținerea unor rezultate consistente în domeniul asigurării transparenței actului de justiție, și anume prin: (i) publicarea tuturor hotărârilor judecătorești pe paginile web oficiale ale instanțelor; (ii) înregistrarea audio a tuturor ședințelor de judecată; (iii) publicarea informației privind locul și data desfășurării ședințelor de judecată pe paginile web oficiale ale instanțelor. Acest fapt a fost posibil datorită implementării Sistemului

informațional judiciar. Totodată, obiectivul privind sporirea gradului de transparență și a încrederii în justiție, deși se află într-o strânsă conexiune cu gradul de realizare a celorlalte obiective, determină totuși întreprinderea mai multor măsuri conjugate în scopul dezvoltării culturii juridice și al ruperii lanțului de neîncredere. Or, în lipsa unei culturi juridice a populației, eforturile de succes pe celelalte segmente riscă să nu poată fi reflectate și valorificate la justa valoare. Prin urmare, scopul este de a dezvolta și urmări sensibilizarea și îmbunătățirea cunoștințelor generale ale persoanelor privind standardele legale.

Concomitent cu setul de măsuri destinate dezvoltării culturii juridice, obiectul prezentei Strategii îl constituie și îmbunătățirea mecanismelor de comunicare cu publicul pentru a spori gradul de încredere în justiție. În acest sens sunt necesare un set de acțiuni orientate spre popularizarea (vulgarizarea) textului juridic privind drepturile și obligațiile procedurale ale persoanelor în vederea asigurării unei înțelegeri mai ușoare din partea publicului larg, fără diminuarea conotației juridice și cu publicarea acestuia pe paginile web oficiale ale instanțelor. De asemenea, o bună practică promovată cu succes de câteva instanțe judecătorești, care au preluat și au aplicat unele standarde internaționale de excelență judecătorească, a fost și instituirea unor centre de informare în scopul direcționării corecte a justițiabililor, al oferirii răspunsurilor la întrebări de orientare sau de procedură.

În același context, asigurarea transparenței activității se impune și în activitatea organelor de administrare a sistemului judecătoresc și a sistemului Procuraturii.

Totodată, ultimele tendințe ale organelor internaționale (de exemplu, Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ)¹⁴) recomandă statelor concentrarea eforturilor sistemelor judecătorești pe o mai bună comunicare cu justițiabilii, inclusiv efectuarea sistematică a sondajelor privind nivelul de satisfacție a justițiabililor, analiza, publicarea datelor și informarea acestora, într-o manieră simplă și perceptibilă, despre drepturile și obligațiile procesuale, termenele de procedură, procedurile specifice, măsurile întreprinse sau preconizate pentru rezolvarea problemelor raportate.

Monitorizarea și evaluarea din exterior a activității sectorului justiției constituie un instrument care contribuie la îmbunătățirea previzibilității funcționării acestuia. Astfel, se impune definirea și consolidarea mecanismului și a metodologiei unice de efectuare sistematică a sondajelor privind nivelul de satisfacție în legătură cu activitatea sistemului judecătoresc, a sistemului Procuraturii și a profesiilor conexe sistemului justiției, cu respectarea tuturor etapelor de colectare, filtrare, analiză, publicare a datelor, precum și de elaborare a planurilor de acțiuni pentru remedierea problemelor identificate și a rapoartelor de

¹⁴ A se vedea Raportul Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției *Sistemele judiciare europene. Eficiența și calitatea justiției*, ediția 2018: <https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c>

monitorizare a implementării. Or sondajele realizate, în mod sistematic, în rândul profesioniștilor și al utilizatorilor pot oferi informații pertinente pentru remedierea problemelor identificate în sistem și pentru sporirea calității activității sectorului justiției.

Obiective specifice:

1.3.1. Dezvoltarea mecanismelor/programelor de informare și educare a persoanelor cu privire la accesul la justiție și competența autorităților din sectorul justiției.

1.3.2. Implementarea mecanismului de efectuare periodică a sondajelor în cadrul sistemului justiției.

Rezultatul scontat:

1. Indicatorii de percepție publică privind încrederea în justiție îmbunătățiți.
2. Nivelul de cultură juridică a populației îmbunătățit.
3. Gradul de acces al publicului la informații ridicat.

Obiectivul 1.4. Consolidarea capacităților profesiilor conexe sistemului justiției

Consolidarea capacităților profesiilor conexe sistemului justiției și afirmarea reprezentanților acestora (avocați, notari, mediatori, executori judecătorești, experți judiciari, administratori autorizați și traducători/interpreți) drept un corp de profesioniști apt să ofere servicii juridice calitative, care, prin esență, sunt servicii publice delegate de către stat, constituie un element important în realizarea obiectivului general al acestui document de politici.

Activitatea profesiilor conexe sistemului justiției este reglementată de legi speciale. Deși, în mare parte, activitatea acestora urmează a fi ghidată de aceleași reguli, în prezent există totuși mai multe deosebiri în ceea ce privește modul de organizare și de accesare în profesie, de responsabilizare, precum și de activitate a organelor profesionale. În acest sens este necesar de a se asigura o unificare a regulilor pe segmentul respectiv, dar și înlăturarea unor deficiențe atestate.

La fel, regimul fiscal, cel de asigurări sociale, de asistență medicală, aplicabile reprezentanților profesiilor conexe sistemului justiției, rămân a fi un subiect controversat. Cu toate că, în ultima perioadă, au fost adoptate unele soluții legislative care au îmbunătățit parțial situația destinatarilor, urmează a se analiza dacă acestea răspund necesităților și posibilităților reprezentanților acestor profesii.

De asemenea, lipsa pentru unele profesii a metodologiilor clare de formare a tarifelor pentru serviciile prestate, iar pe alocuri lipsa cuantificării acestora,

reprezintă o problemă atât pentru beneficiarii acestor servicii, cât și pentru prestatori. Astfel, se impune stabilirea tarifelor într-un mod transparent și justificabil pentru a exclude elementul arbitrar.

Obiective specifice:

1.4.1. Fortificarea mecanismelor de independență, organizare a profesiilor conexe sistemului justiției și îmbunătățirea calității serviciilor acordate.

1.4.2. Fortificarea mecanismelor de accesare în profesie și de responsabilizare a reprezentanților profesiilor conexe sistemului justiției.

1.4.3. Îmbunătățirea sistemului contributiv de garanții sociale.

1.4.4. Stabilirea unor reguli clare de formare a tarifelor pentru serviciile prestate.

Rezultatul scontat:

1. Mecanisme de asigurare a independenței și de organizare a profesiilor conexe sistemului justiției, fortificate.

2. Nivelul de satisfacție a beneficiarilor serviciilor acordate de reprezentanții profesiilor conexe sistemului justiției, ridicat.

Direcția strategică II

Accesul la justiție și calitatea actului de justiție

Obiectivul 2.1. Îmbunătățirea accesului la justiție și a sistemului de protecție a drepturilor omului în sectorul justiției

Având în vedere faptul că accesul liber la justiție este un principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină, acesta continuă să constituie un obiectiv prioritar. Accesul la justiție nu este doar un drept în sine, ci reprezintă un instrument esențial care permite protecția celorlalte drepturi.

Pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului nu este suficient de a consacra drepturile materiale și a preciza condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, este necesar, de asemenea, de a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi, în special pentru grupurile vulnerabile.

În acest sens, intervenții de ordin legislativ urmează a fi realizate în vederea eficientizării procedurilor judiciare, care constituie o sarcină complexă, având drept obiectiv îmbunătățirea accesului la justiție și a calității actului de justiție,

precum și excluderea abuzurilor atât din partea justițiabililor, cât și a reprezentanților sistemului.

Prioritate constituie și promovarea unui sistem de justiție penală bazat pe respectarea drepturilor omului, pe garantarea unei justiții penale echitabile. În acest sens, eforturile urmează a fi conjugate în vederea asigurării calității legii penale, cerință ce urmărește protecția persoanei împotriva arbitrarului, cu excluderea interpretărilor abuzive și extensive.

Totodată, accesul la justiție semnifică nu doar posibilitatea juridică efectivă de a te adresa unui organ de plină jurisdicție pentru soluționarea unei contestații și obținerea unei satisfacții, ci și dreptul de a cere executarea hotărârii obținute care reprezintă ultima etapă a procesului judiciar. Ca rezultat al liberalizării profesiei de executor judecătoresc, pe parcursul unui deceniu, problema sistemică de neexecutare a hotărârilor judecătorești, care a dus la multiple condamnări ale Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO), practic a dispărut. În același timp, se solicită în continuare fortificarea și eficientizarea mecanismelor de asigurare a unei executări efective a hotărârilor judecătorești.

În partea ce ține de sistemul execuțional-penal, în perioada anilor 2016–2020 au fost realizate anumite progrese, printre care reorganizarea sistemului administrației penitenciare, implementarea, începând cu anul 2019, a mecanismului preventiv și compensator pentru detenția în condiții precare, implementarea sistemului de videoconferință în instituțiile penitenciare, desfășurarea lucrărilor ample de construcție/reconstrucție a mai multor penitenciare din țară. Cu toate acestea, se înregistrează restanțe la capitolul dezvoltării capacităților strategice și operaționale ale sistemului administrației penitenciare. De asemenea, conform constatărilor mecanismelor naționale și internaționale de monitorizare, care au în vizor sistemul de detenție, rămân subdezvoltate capacitățile de formare profesională a personalului, mecanismul instituțional de evaluare și planificare a executării pedepsei, standardizarea procedurilor specifice menținerii siguranței detenției, sistemul de acordare a serviciilor medicale persoanelor deținute.

Din aceste considerente, obiectivele de bază în acest domeniu urmează să le constituie instituirea și implementarea sistemului progresiv de executare a pedepselor, cu schimbarea accentului de pe o politică punitivă pe una de resocializare, precum și sporirea siguranței în instituțiile penitenciare.

Având în vedere obiectivele majore puse în sarcina sistemului penitenciar, care nu pot fi realizate în lipsa unor capacități instituționale și resurse financiare corespunzătoare, precum și ținând cont de problemele sistemice reliefate de mecanismele de monitorizare, se impune abordarea complexă a problemelor în cadrul unui program pe termen mediu.

Totodată, în scopul reducerii recidivei și creșterii gradului de siguranță socială, se impune consolidarea sistemului de probațiune. Or aplicarea măsurilor

alternative detenției contribuie la reintegrarea în societate a persoanelor care au încălcat legea prin valorificarea potențialului acestora.

În același timp, pentru asigurarea stabilității cadrului normativ și evitarea promovării unor concepte contradictorii de către diferite autorități, se impune:

1) centralizarea sarcinii de modificare a legislației codificate (Codul civil, Codul penal, Codul contravențional, Codul administrativ, Codul de procedură civilă, Codul de procedură penală, Codul de executare), cu împuternicirea expresă a Ministerului Justiției în acest sens;

2) reducerea numărului de inițiative de modificare a legislației codificate și oferirea unui termen rezonabil pentru punerea în aplicare a noilor proceduri/instituții sau a celor revizuite în scopul adaptării cu noile tendințe atât a profesioniștilor, cât și a justițiabililor.

Obiective specifice:

2.1.1. Facilitarea accesului la justiție, în special al grupurilor vulnerabile și subreprezentate.

2.1.2. Asigurarea stabilității și clarității legii penale.

2.1.3. Simplificarea și eficientizarea procedurilor judiciare.

2.1.4. Eficientizarea mecanismelor de executare a hotărârilor judecătorești.

2.1.5. Îmbunătățirea mecanismelor de executare a pedepselor penale și a condițiilor de detenție.

2.1.6. Prezervarea stabilității cadrului normativ și implicarea actorilor din sectorul justiției în evaluarea și formularea propunerilor de amendamente.

Rezultatul scontat:

1. Mecanisme care facilitează accesul la justiție îmbunătățite.

2. Proceduri eficiente și simplificate instituite.

3. Hotărâri judecătorești executate în mod efectiv.

Obiectivul 2.2. Îmbunătățirea calității actelor judecătorești și uniformizarea practicii judiciare

O justiție eficientă implică calitate de-a lungul întregului lanț al actului de justiție. Deși, până în prezent, au fost realizate o serie de măsuri de ordin legislativ în scopul sporirii calității actului de justiție, iar potrivit sondajului efectuat în perioada noiembrie–decembrie 2018 de către Centrul de Investigații Sociologice și Studii de Marketing „CBS-AXA”, în 2018, 44% din avocați apreciază calitatea actului de justiție ca fiind mai bună decât în anul 2011, spre deosebire de anul 2015, când 37% apreciau calitatea actului de justiție ca fiind mai bună în 2015

decât în 2011¹⁵, totuși carențele continuă să persiste, fapt care, în cele din urmă, afectează în mod direct drepturile și libertățile justițiabililor.

Pentru a fi de o înaltă calitate, o decizie judecătorească trebuie să fie percepută de către părți și societate în general ca fiind rezultatul unei aplicări corecte a normelor legale, al unei proceduri echitabile și al unei evaluări faptice corespunzătoare.

De asemenea, sub aspectul clarității, orice hotărâre judecătorească trebuie să fie inteligibilă, redactată într-un limbaj clar, condiție esențială pentru a fi înțeleasă de părți și de public. Această inteligibilitate necesită o structură coerentă a hotărârii și reflectarea argumentării într-un stil clar și accesibil tuturor.

Prin urmare, asigurarea calității hotărârilor judecătorești, care cuprinde atât aspectul motivării, cât și cel al redactării într-o manieră clară, dar și fortificarea instrumentelor de evaluare a acestora continuă să constituie o prioritate majoră și pentru acest document de politici.

Calitatea actului de justiție este determinată și de existența unei practici judiciare unificate și predictibile, care constituie un deziderat generat de necesitatea asigurării securității raporturilor juridice prin evitarea pronunțării unor hotărâri divergente privind probleme identice. Lipsa unității soluțiilor jurisprudențiale continuă să persiste în hotărârile pronunțate de instanțele judecătorești. Deși Curtea Supremă de Justiție ar trebui să fie acel ultim for care remediază ilegalitățile admise de instanțele inferioare, cu regret, hotărârile emise în mod arbitrar nu sunt o excepție nici pentru această instanță, iar generarea și acceptarea unei practici judiciare neuniforme, fapt confirmat inclusiv prin hotărârile CtEDO versus Republica Moldova, condiționează o inconsecvență per sistem. La fel, adoptarea unor hotărâri noi pe fondul cauzei fără o justificare obiectivă și pentru motive care nu par a fi persuasive determină încălcarea securității raporturilor juridice și, într-un final, a principiului *res judicata*.

Practica neunitară determinată de aplicarea și interpretarea neunitară a legislației este contrară principiului securității juridice, care constituie unul dintre elementele fundamentale ale statului de drept. Existența unor hotărâri contradictorii constituie sursa nesigurantei juridice și, în final, lipsa de încredere publică în sistemul judecătoresc. Este incontestabil faptul că, în orice sistem de drept, la interpretarea și aplicarea legilor nu poate fi o uniformizare absolută, fiind acceptate unele abateri. Totuși, acestea nu trebuie să fie de o asemenea natură încât să conducă la adoptarea unor decizii contradictorii în cauze care implică fapte similare sau practic identice.

În acest sens este necesară dezvoltarea mecanismelor care ar asigura o practică judiciară uniformă, precum și o corectă implementare în practică a cadrului normativ, prin excluderea oricărei influențe de natură să genereze abuzuri

¹⁵ Rezultatele sondajului: <http://crjm.org/wp-content/uploads/2019/01/2018-Sondaj-Perceptia-avocati-justitie.pdf>

și care, într-un final, să lase o amprentă negativă asupra justițiabililor privitor la calitatea actului de justiție.

Potrivit standardelor internaționale, reglarea contradicțiilor jurisprudenței revine, înainte de toate, instanței supreme. Curtea Supremă de Justiție trebuie să vegheze la uniformitatea jurisprudenței pentru a putea corecta incoerențele acesteia și prezerva astfel încrederea cetățenilor în sistemul judiciar. Având în vedere rolul primordial al Curții Supreme de Justiție de uniformizare a practicii judecătorești, aceasta ar trebui să examineze doar chestiuni de drept. Mai mult, chestiunile de drept minore nu ar trebui să dea temei pentru intervenția instanței supreme. Legislația actuală prevede competențe prea largi pentru aceasta, ceea ce nu-i permite să se concentreze pe rolul său primordial de examinare doar a chestiunilor complicate de drept și de asigurare a unei practici judiciare uniforme. În aceste condiții este necesară revizuirea competențelor Curții Supreme de Justiție, cu focusarea în cea mai mare parte a acestora pe remedierea discrepanțelor din practica judecătorească, revizuirea practicii învechite, crearea practicii noi, precum și intervenția în cazul unor hotărâri pronunțate vădit arbitrar de instanțele ierarhic inferioare.

Obiective specifice:

2.2.1. Stabilirea mecanismelor de sporire a calității și a clarității actelor judecătorești.

2.2.2. Perfecționarea și dezvoltarea mecanismelor de asigurare a practicii judiciare uniforme.

Rezultatul scontat:

1. Calitatea și claritatea actelor judecătorești, sporite.
2. Jurisprudență unitară asigurată.

Obiectivul 2.3. Consolidarea instruirii și formării juridice

Calitatea și eficiența justiției depind în mare măsură de sistemele de recrutare a viitorilor profesioniști, dar și de formarea inițială și continuă a acestora. Problemele de profesionalism sunt de natură a afecta justiția din perspectiva dimensiunilor sale de serviciu public. Profesionalismul include o pregătire juridică de înalt nivel, precum și dezvoltarea unei culturi de independență a actorilor din sistemul judiciar ce ține de etică și deontologie.

Consolidarea resurselor umane implică dezvoltarea unui proces de instruire adaptat noilor cerințe și așteptări. Prin urmare, consolidarea și dezvoltarea sistemului de formare profesională inițială a tuturor actorilor care activează în

sectorul justiției rămân a fi o prioritate, rolul esențial în tot acest proces avându-l cu preponderență Institutul Național al Justiției.

Formarea inițială a candidaților la funcții de judecător și procuror este sarcina principală a Institutului Național al Justiției. Reformarea procesului de formare inițială a fost unul dintre obiectivele strategice instituționale pe parcursul anilor 2016-2019, care, indiscutabil, a avut rezultate de o calitate sporită. Procesul de modernizare a formării inițiale a reprezentat în principal introducerea simulărilor de procese în programul de formare profesională și a înregistrat progrese incontestabile. Cu toate acestea, provocările care stau în fața sistemului judiciar privind eficientizarea și funcționarea lui sunt în continuare numeroase, sistemul urmând să facă față noilor provocări generate de schimbările la nivel legislativ și de alinierea acestuia la standardele europene și internaționale. În acest sens, investirea în capacitatea viitorilor judecători și procurori trebuie asigurată prin îmbunătățirea continuă a curriculumului de formare inițială, prin organizarea pentru audienți a stagiilor de practică peste hotarele țării etc. Preluarea celor mai bune practici ale statelor europene va genera implementarea de noi standarde, fapt ce va conferi calitate procesului de formare, dar și va contribui în egală măsură la eficientizarea sistemului judiciar. De asemenea, formarea continuă a actorilor din justiție este un element fundamental în contextul evoluțiilor legislative, dar și al noilor abordări care derivă din jurisprudența internațională. Dreptul este un instrument viu care, în contextul dezvoltării socioeconomice, nu poate fi interpretat drept unul cu un conținut fix și imuabil, fiind necesară aplicarea metodelor *interpretării evolutive*. Formarea continuă a judecătorilor și a procurorilor în funcție este concentrată anual în programul de formare profesională, care trebuie să răspundă necesităților de formare ale acestora. La elaborarea programelor destinate beneficiarilor Institutului Național al Justiției, toate instituțiile cu atribuții în administrarea sistemului judiciar și înfăptuirea justiției urmează a avea o implicare activă și o cooperare loială cu institutul.

Un rol important urmează a fi acordat și implicării judecătorilor, a procurorilor, a avocaților, a executorilor judecătorești, precum și a altor actori în deschiderea dialogului interprofesional prin abordarea problematicilor comune și identificarea soluțiilor care vor genera o practică unitară. Doar asigurarea unei cooperări eficiente și continue pe diverse platforme de discuții interprofesionale va putea constitui o bază solidă pentru perceperea comună a fenomenelor juridice în spiritul valorilor democratice și va contribui la realizarea unei justiții de calitate.

O pondere importantă are și obiectivul de formare a abilităților nonjudiciare, așa cum ar fi utilizarea sistemelor informaționale judiciare, dezvoltarea abilităților în domeniul managementului etc. În prezent s-a stabilit necesitatea specializării persoanelor care gestionează managementul la nivelul sistemului judiciar prin instituirea obligativității participării și a promovării de către judecătorii și

procurorii care candidează la funcțiile de conducere a modulului de management și leadership.

Un aspect nu mai puțin important îl constituie și formarea profesională a personalului auxiliar al instanțelor judecătorești. Or, la îndeplinirea actului de justiție, munca acestora, în special a grefierilor și a asistenților judiciari, constituie un sprijin în activitatea magistraților, competența și îndeplinirea corectă a sarcinilor ce le revin jucând un rol important în buna funcționare a instanței judecătorești. Calitatea și finalitatea actului de justiție sunt direct proporționale nu doar cu competențele profesionale ale judecătorului, dar și cu competențele personalului care îl ajută să-și desfășoare activitatea. Din aceste considerente se impune o investiție și o stimulare proporțională pentru activitatea desfășurată de către personalul instanțelor judecătorești, având în vedere și responsabilitățile atribuite acestora prin lege. Actualele prevederi din Legea nr. 152/2006 privind Institutul Național al Justiției stabilesc doar formarea continuă a grefierilor, a asistenților judiciari și a șefilor secretariatelor instanțelor judecătorești. Totodată, se impune necesitatea instruirii continue și a altor angajați ai instanțelor care realizează sarcini de generalizare a practicii judiciare, de înregistrare, gestionare a dosarelor judecătorești, de generalizare, analiză a statisticii judiciare, de asigurare a relațiilor cu publicul, de mentenanță a sistemelor informaționale, de protecție a datelor cu caracter personal etc. Or activitatea specifică în care sunt implicate categoriile nominalizate de angajați impune dezvoltarea continuă a unui nivel înalt de cunoștințe, comportament, profesionalism pentru a contribui la îmbunătățirea calității serviciilor prestate de instanțe și a imaginii sistemului judecătoresc.

Formarea inițială, precum și formarea continuă profesională a actorilor din sistemul judecătoresc sunt asigurate cu preponderență de către formatorii Institutului Național al Justiției. Calitatea, relevanța și autenticitatea procesului de formare se bazează pe o participare în calitate de formatori, în cea mai mare parte, a judecătorilor și a procurorilor în funcție. Acest grad de implicare generează înțelegerea exactă a modalităților de îndeplinire a justiției. Pentru continuitate și atingerea scopului de a avea un act al justiției eficient și calitativ trebuie promovate instrumente de stimulare a acestora.

Obiective specifice:

2.3.1. Consolidarea și dezvoltarea sistemului de formare profesională a judecătorilor și a procurorilor.

2.3.2. Formarea și dezvoltarea abilităților nonjudiciare pentru judecători, procurori și personalul auxiliar.

Rezultatul scontat:

Sistemul de formare profesională perfecționat.

Obiectivul 2.4. Fortificarea căilor alternative de soluționare a litigiilor

În spiritul Constituției Republicii Moldova, dar și al principiilor convenționale, drepturile și libertățile omului trebuie să fie protejate și aplicate în mod efectiv și concret, în conformitate cu valorile unei societăți democratice. În acest sens, statului îi revine obligația de a pune la dispoziția cetățeanului întregul arsenal de instrumente judiciare și extrajudiciare menite să asigure o protecție efectivă. Medierea și arbitrajul sunt două instituții-cheie de soluționare extrajudiciară a disputelor.

Deși consolidarea și promovarea acestor metode alternative de soluționare a litigiilor au fost una dintre prioritățile SRSJ, fiind realizate mai multe măsuri pe această dimensiune, totuși valorificarea lor este la un prag scăzut. Mai mult, potrivit datelor statistice, nici instituirea prin Legea nr. 31/2017 a instituției medierii judiciare, obligatorie pentru anumite categorii de cauze, nu s-a soldat cu obținerea unor rezultate palpabile (doar aproximativ 5% din cauzele referite instanței au fost soluționate în cadrul procedurii medierii judiciare).

În scopul degrevării instanțelor de o sarcină excesivă, se impune, pentru soluționarea unor categorii de cauze, analiza oportunității identificării procedurilor necontencioase/administrative ce nu necesită în mod obligatoriu intervenția unui judecător.

Prin urmare, măsurile ce țin de facilitarea și încurajarea concilierii părților pe cale amiabilă înainte de demararea procedurii judiciare sau pe parcursul unei proceduri deja inițiate vor constitui o prioritate și pentru actualul document de politici. Or volumul în creștere al dosarelor în instanțele judecătorești, costurile crescânde ale litigiilor, tergiversările examinării, dorința păstrării confidențialității constituie indicatori care demonstrează că tehnicile de soluționare alternativă a litigiilor trebuie să fie valorificate pe scară largă de către părțile litigante.

În acest sens, imperativele de eficacitate și flexibilitate ale instituțiilor medierii și arbitrajului, îndeosebi pentru mediul de afaceri, condiționează fortificarea și promovarea eficientă a acestora.

Obiective specifice:

2.4.1. Consolidarea instituției medierii.

2.4.2. Îmbunătățirea cadrului normativ în materia arbitrajului.

2.4.3. Promovarea beneficiilor mecanismelor alternative de soluționare a disputelor în mediul de afaceri, în comunitatea juridică, în mediul academic și în sistemul judecătoresc.

Rezultatul scontat:

Numărul litigiilor soluționate prin intermediul metodelor alternative sporit.

Direcția strategică III

Administrarea eficientă și modernă a sectorului justiției

Obiectivul 3.1. Continuarea procesului de optimizare a sistemului judecătoresc și a sistemului Procuraturii

Reforma demarată în anul 2017 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, prin care numărul judecătoriilor a fost redus de la 44 la 15, urmează a fi continuată, și anume prin unificarea treptată a sediilor judecătoriilor, ceea ce va permite crearea premiselor pentru specializarea judecătorilor, repartizarea uniformă a volumului de lucru în instanțele judecătorești, consolidarea capacităților instituționale ale instanțelor judecătorești, asigurarea utilizării cât mai eficiente a fondurilor publice disponibile pentru instanțele judecătorești și reducerea cheltuielilor de întreținere a sistemului judecătoresc.

Potrivit Planului de construire a clădirilor noi și/sau de renovare a clădirilor existente, necesare pentru buna funcționare a sistemului instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 21/2017, perioada de reamplasare a instanțelor reorganizate va dura timp de 10 ani (2017–2027). Până în prezent a fost construit doar noul sediu al Judecătoriei Ungheni, care a fost comasat cu sediul Judecătoriei Nisporeni.

Totodată, în urma evaluării impactului Legii nr. 76/2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, realizată de Programul pentru Justiție Transparentă, au fost identificate o serie de dificultăți cu care se confruntă judecătoriile în urma reformei inițiate, fapt care impune întreprinderea mai multor măsuri, inclusiv revizuirea unor circumscripții din perspectiva corespunderii acestora necesităților sistemului și ale justițiabilului.

În același timp, reforma hărții judiciare determină și reforma hărții Procuraturii. În prezent, procuraturile teritoriale activează în toate unitățile administrative teritoriale de nivelul al doilea, în condițiile în care, conform art. 10 alin. (1) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, este stabilit că procuraturile teritoriale activează de regulă în circumscripțiile instanțelor judecătorești. Astfel, optimizarea numărului de instanțe urmează a fi succedată și de optimizarea

numărului de procuraturi. Acest fapt va permite o sincronizare efectivă a activității acestor autorități.

Obiective specifice:

- 3.1.1. Continuarea procesului de reorganizare a instanțelor judecătorești.
- 3.1.2. Reorganizarea sistemului Procuraturii.

Rezultatul scontat:

Sistemul instanțelor judecătorești și sistemul Procuraturii, optimizate.

Obiectivul 3.2. Consolidarea capacităților administrative și manageriale în sectorul justiției

Administrarea eficientă a justiției constituie elementul care contribuie într-un final la o justiție eficientă și de calitate. În prezent, o provocare rămâne instituirea echilibrului dintre numărul judecătorilor și sarcina în continuă creștere a activității acestora. Deși, conform standardelor CEPEJ, media numărului de judecători este comparabilă cu cea a statelor europene, problema deficitului de judecători în unele instanțe continuă să fie un subiect abordat de exponenții sistemului judecătoresc. Totodată, volumul mare de dosare în unele instanțe și repartizarea inechitabilă a dosarelor între instanțe implică acordarea unui timp minim necesar pentru examinarea acestora de către judecător, deseori în detrimentul calității, dar și creează vulnerabilități sub aspectul sancționării judecătorilor, fapt care necesită întreprinderea măsurilor pentru asigurarea unei sarcini de muncă comparabile pentru toți judecătorii din țară.

Un aspect care la fel necesită o atenție sporită îl constituie fortificarea capacităților personalului instanțelor judecătorești. Actul de justiție implică în realizarea lui nu numai judecători, dar și un spectru larg de personal cu atribuții distincte în cadrul procesului de înlăptuire a justiției. În prezent, în cadrul unor instanțe judecătorești se atestă un deficit acut de personal, fapt semnalat inclusiv de către Consiliul Superior al Magistraturii. Această situație se datorează nivelului mic de salarizare. Având în vedere că calitatea și finalitatea actului de justiție sunt direct proporționale nu doar cu competențele profesionale ale judecătorului, dar și cu competențele personalului care îl ajută să-și desfășoare activitatea, se impune o investiție și o stimulare proporțională pentru activitatea desfășurată de către personalul instanțelor judecătorești, ținând cont și de responsabilitățile atribuite prin lege acestora.

O administrare modernă a instanțelor judecătorești determină și trecerea de la statistica judiciară, axată mai mult pe aspectul cantitativ și mai puțin pe cel

calitativ, la administrarea și liderismul activ în sistem, susținute și promovate pe larg, inclusiv de autoritățile de administrare judecătorească, prin asigurarea implementării standardelor recomandate de CEPEJ care se referă la îmbunătățirea și dezvoltarea modului de analiză și utilizare a datelor statistice, precum și a aplicării indicatorilor de performanță judecătorească. Datele statistice urmează a fi utilizate ca un instrument care poate să contribuie la îmbunătățirea eficienței și funcționării justiției.

Realizarea cu succes a unor schimbări în sectorul justiției nu poate fi obținută fără o consolidare a capacităților Ministerului Justiției, instituție responsabilă de elaborarea și promovarea politicilor în sectorul justiției, monitorizarea modului în care sunt exercitate și prestate serviciile juridice de către reprezentanții profesiilor liberale, asigurarea activității organizatorice și administrative a judecătorilor și a curților de apel etc. Este de menționat că, deși în contextul reformei administrației publice centrale s-a impus optimizarea structurii și a unităților de funcții ale ministerelor, totuși urmează a se asigura un echilibru între procesul de optimizare și complexitatea sarcinilor instituției. Or, în timp ce structura și unitățile au fost optimizate, aria de acoperire a politicilor pentru care ministerul este responsabil a fost extinsă (de exemplu, politici în domeniul anticorupției, al integrității, al prevenirii și combaterii spălării banilor, al mass-mediei etc.).

Obiective specifice:

3.2.1. Consolidarea capacităților Ministerului Justiției în calitate de promotor al politicilor în sectorul justiției.

3.2.2. Sporirea capacităților organizaționale ale Institutului Național al Justiției.

3.2.3. Sporirea capacităților de personal în cadrul instanțelor judecătorești.

3.2.4. Creșterea eficienței managementului instituțional în cadrul instanțelor judecătorești.

3.2.5. Implementarea raportării statistice judiciare electronice.

3.2.6. Creșterea eficienței managementului instituțional în cadrul procuraturilor.

3.2.7. Asigurarea ordinii și securității în cadrul instanțelor judecătorești.

Rezultatul scontat:

Sistemul de management unitar și eficient dezvoltat în sectorul justiției.

Obiectivul 3.3. Dezvoltarea și implementarea sistemelor informaționale judiciare

În cadrul reformei instituționale a sistemului judiciar, informatizarea a constituit o prioritate. Prin dezvoltarea Sistemului informațional judiciar se asigură un suport esențial procesului de modernizare a actului de justiție. Dincolo de nuanțele de abordare și de percepție, în prezent, nimeni nu mai poate ignora sau respinge impactul noilor tehnologii asupra justiției, iar situația pandemică a grăbit fenomenul de dezvoltare a acestora.

Totodată, implementarea soluțiilor IT este un proces continuu, care urmează a fi adaptat noilor cerințe de dezvoltare. Creșterea gradului de informatizare a sistemului judiciar reprezintă un instrument de eficientizare a activităților desfășurate în sistemul justiției.

Sistemele informaționale care facilitează comunicarea dintre instanțe și părți (de exemplu, depunerea on-line a cererilor și a altor acte, sistemul de videoconferință) pot contribui la reducerea întârzierilor și a costurilor suportate de justițiabili și, respectiv, la îmbunătățirea accesului la justiție. Astfel, comunicarea rapidă dintre unitățile sistemului judiciar, standardizarea procedurilor, accesul mai rapid la informație, calitatea acesteia, promptitudinea cu care se obține sunt argumente puternice pentru a moderniza acest sector, dar și pentru a elabora și aplica mecanisme de evaluare sistematică a impactului implementării acestora. Doar utilizarea tehnologiei informației și a comunicării în mediul judiciar poate mări eficiența administrării justiției.

De asemenea, adițional sistemului informațional din cadrul instanțelor judecătorești este necesară și dezvoltarea sistemelor informaționale care vizează gestionarea cauzelor la etapa de urmărire penală și executare a hotărârilor, precum și asigurarea interconectării sistemelor.

Totodată, volumul tot mai mare de informație pus la dispoziție atât publicului larg, cât și participanților la proces de către sistemul judecătoresc, prin intermediul mijloacelor electronice, necesită a fi gestionat în permanență de către autoritățile responsabile în condiții de maximă securitate, fapt ce implică implementarea unui set amplu de măsuri de consolidare a securității cibernetice.

Obiective specifice:

3.3.1. Asigurarea îmbunătățirii continue a funcționalității Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD).

3.3.2. Implementarea aplicației informatice e-Dosar judiciar.

3.3.3. Extinderea aplicației de videoconferință în cadrul instanțelor judecătorești.

3.3.4. Facilitarea accesului persoanelor la justiție prin aplicarea tehnologiilor informaționale.

3.3.5. Asigurarea îmbunătățirii continue a funcționalității Sistemului informațional automatizat „Urmărire penală: e-Dosar” și realizarea interconexiunii cu alte sisteme informaționale.

3.3.6. Aplicarea softului analitic la efectuarea urmăririi penale pe cauze complexe.

3.3.7. Dezvoltarea și implementarea Sistemului informațional e-Executare.

3.3.8. Dezvoltarea și implementarea Sistemului informațional e-Reținere.

3.3.9. Optimizarea performanței sistemului informațional al datelor din cadrul sistemului de asistență juridică garantată de stat.

3.3.10. Îmbunătățirea mecanismului de acordare a serviciilor de traducere în sectorul justiției.

3.3.11. Implementarea politicilor de consolidare a securității cibernetice în corelație cu asigurarea unei justiții transparente.

3.3.12. Asigurarea instanțelor judecătorești cu echipamentul necesar pentru utilizarea Sistemului informațional judiciar.

Rezultatul scontat:

1. Infrastructura sistemelor informaționale din sectorul justiției dezvoltată și implementată.

2. Dezvoltarea/facilitarea comunicărilor electronice în sectorul justiției.

3. Securitatea cibernetică a informației gestionate de sistemul judiciar asigurată.

III. ESTIMAREA PROGRESULUI, IMPACTULUI ȘI A COSTURILOR IMPLEMENTĂRII

Un element esențial al reformei justiției este măsurarea eficienței implementării acesteia, fapt ce nu este posibil fără stabilirea unor indicatori de performanță clari și măsurabili. Realizarea obiectivelor identificate în cadrul prezentei Strategii necesită o evaluare periodică a progresului implementării lor prin utilizarea indicatorilor cantitativi și calitativi. Metoda de măsurare a progresului va fi determinată pentru fiecare măsură individuală necesară pentru realizarea unui obiectiv strategic. Aceasta va permite o evaluare progresivă fără echivoc și va ajuta la identificarea problemelor.

Pentru a asigura o monitorizare adecvată a rezultatelor, fiecare obiectiv specific va fi divizat în acțiuni reflectate în Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei (în continuare – *Planul de acțiuni*). De asemenea, în Planul de acțiuni se vor stabili termenele în cadrul cărora va fi programată desfășurarea fiecărei acțiuni

și autoritățile responsabile, precum și resursele necesare pentru punerea în aplicare a măsurilor.

Ca indicatori de progres pentru toate domeniile Strategiei vor servi următoarele surse, care însă nu sunt exhaustive:

1) studiile/sondajele privind nivelul de satisfacție a justițiabililor (realizate ca parte a sistemului de management al performanței sectorului justiției sau de către observatori externi), care atestă creșterea încrederii societății în justiție în general și independența, transparența, competența și responsabilitatea în special;

2) rapoartele de monitorizare a proceselor judiciare efectuate de observatori independenți;

3) rapoartele mecanismelor internaționale în domeniul drepturilor omului;

4) reducerea anuală a numărului de încălcări sistemice constatate de CtEDO;

5) reducerea anuală a numărului de cauze înregistrate la CtEDO;

6) reducerea anuală a constatărilor Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind neaplicarea măsurilor individuale stabilite în hotărârile CtEDO privind Republica Moldova;

7) reducerea anuală a numărului de cazuri în care Republica Moldova este criticată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei pentru neîntreprinderea măsurilor generale în vederea executării unei hotărâri a CtEDO privind Republica Moldova;

8) creșterea poziției Republicii Moldova potrivit indicatorilor internaționali relevanți privind performanța sistemului judiciar, și anume potrivit clasamentelor Băncii Mondiale (*Indicele statului de drept și Indicele controlului asupra corupției*), Freedom House, Proiectului Justiției Mondiale (*Indicele statului de drept*), Transparency International;

9) recunoașterea progresului înregistrat de Republica Moldova în administrarea justiției, menționat în rapoartele Uniunii Europene și în diverse documente de dialog politic;

10) recunoașterea progresului în independența, responsabilitatea și competența sistemului judiciar al Republicii Moldova, menționat în rapoartele intermediare și finale ale activităților donatorilor și în rapoartele altor observatori informați, inclusiv organizațiile societății civile, organizațiile internaționale.

Implementarea eficientă a Strategiei, în general, și a Planului de acțiuni, în particular, care reflectă toate măsurile ce urmează a fi întreprinse, este condiționată de o planificare financiară obiectivă, de estimarea corectă a costurilor acțiunilor și identificarea surselor de finanțare, care vor fi acoperite din:

1) bugetul de stat;

2) mijloacele financiare ale organizațiilor internaționale;

3) suportul oferit de partenerii de dezvoltare.

Costurile măsurilor cu acoperire din bugetul de stat se vor ajusta anual, în funcție de disponibilul de mijloace prevăzute în cadrul bugetar pe termen mediu pentru perioadele respective.

Repartizarea mijloacelor financiare oferite de organizațiile internaționale se va realiza într-o manieră transparentă, potrivit priorităților și necesităților instituțiilor implementatoare, prin decizia comună a forului decidenților din sectorul justiției, cu implicarea, după caz, a unui expert în finanțe publice.

Suportul partenerilor de dezvoltare în implementarea prezentei Strategii și a Planului de acțiuni este unul important și esențial, având în vedere resursele bugetare limitate. În același timp, și partenerii de dezvoltare ar putea fi interesați de unele domenii specifice compatibile cu politicile lor de finanțare. Doar printr-un efort consolidat poate fi accelerată implementarea obiectivelor propuse și a activităților ce vor fi planificate.

IV. PREMISELE UNEI IMPLEMENTĂRI EFICIENTE ȘI RISCURILE IMPLEMENTĂRII

Premisele implementării

Data fiind experiența punerii în aplicare a strategiei anterioare, pentru implementarea prezentei Strategii este importantă recunoașterea și respectarea următoarelor premise:

1) Voința politică

Conform Constituției, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate. Aceste principii trebuie să ghideze toate deciziile politice. Prioritatea statului de a asigura un sistem al justiției modern, eficient și transparent nu poate fi condiționată de factorul politic și de coloratura acestuia. Asigurarea unei justiții independente și imparțiale care să genereze acte judecătorești legale și echitabile constituie un obiectiv comun. Prin urmare, realizarea prezentei Strategii implică o susținere necondiționată din partea politicului.

2) Asigurarea financiară

Implementarea documentelor de politici implică anumite cheltuieli. Lipsa unui suport financiar pentru acoperirea costurilor măsurilor promovate de prezenta Strategie poate compromite finalitatea acesteia, atingerea obiectivelor propuse și rezultatele scontate. Prin urmare, este importantă asigurarea cu mijloace financiare

suficiente, identificate și aprobate ca parte componentă a bugetului fiecărei instituții, precum și atragerea susținerii financiare din alte surse permise de lege.

3) Asumarea responsabilității din partea instituțiilor implementatoare

Odată cu adoptarea Strategiei, actorii-cheie urmează să-și asume rolul de promotori activi ai scopului și ai obiectivelor acesteia. Este important ca instituțiile-pilon (Parlamentul și Guvernul), potrivit competențelor lor funcționale, să pună presiunea necesară pe autoritățile implementatoare responsabile de executarea măsurilor din Strategie, astfel încât toate acțiunile programate să fie îndeplinite în volum deplin și în termenele stabilite. Succesul în promovarea și implementarea eficientă a obiectivelor Strategiei trebuie să fie susținut de actorii din sectorul justiției interesați în înregistrarea unor progrese calitative.

4) Controlul public, monitorizarea independentă și imparțială

Eficiența implementării prezentei Strategii depinde și de contribuția societății civile. Astfel, pe lângă depunerea rapoartelor oficiale ale instituțiilor responsabile, este important ca pilonul societății civile să contribuie nemijlocit la monitorizarea implementării și să prezinte rapoarte alternative la rapoartele oficiale ale autorităților. Premise importante în acest sens sunt libertatea, independența, transparența, integritatea și credibilitatea organizațiilor neguvernamentale și ale instituțiilor media.

Doar în prezența tuturor premiselor menționate, implementarea măsurilor prevăzute de prezenta Strategie va produce impactul scontat.

Riscurile implementării

Riscurile aferente implementării Strategiei pot afecta buna realizare a obiectivelor stabilite și pot periclita obținerea rezultatelor scontate. Potențialele riscuri majore, unele dintre ele fiind identificate și în strategia anterioară, se pot rezuma la:

1) Instabilitatea politică

Instabilitatea politică care generează remanieri guvernamentale, dar și tentația politicului de a interveni și controla sistemul judecătoresc sunt de natură să accentueze semnale de alarmă privind adoptarea în termen, dar și potrivit obiectivelor propuse, a mai multor proiecte de acte normative.

2) Rezistența la reformă a actorilor din sectorul justiției

Pe parcursul anilor, experiența ne-a demonstrat că una dintre provocările majore în obținerea rezultatelor în sectorul justiției o constituie rezistența actorilor din sistem la schimbările propuse. Nicio reformă nu poate genera progrese în lipsa unei voințe din interior și fără renunțarea la interese de conjunctură și la cele corporative. Sarcina majoră a justificării așteptărilor societății le revine anume reprezentanților întregului sector al justiției.

3) Capacitatea limitată de prognozare și alocare a resurselor (financiare, materiale, umane) necesare pentru implementarea Strategiei

Implementarea Strategiei implică atât resurse financiare considerabile, cât și resurse umane profesioniste pentru prognozarea cheltuielilor necesare, pentru coordonarea acestora cu instituțiile relevante la adoptarea bugetului de stat, precum și pentru obținerea asistenței tehnice externe.

4) Impactul pandemiei COVID-19

Criza provocată de pandemia COVID-19, care a afectat toate domeniile vieții și care nu se oprește la frontiere, nu a constituit excepție nici pentru sectorul justiției. Această situație extraordinară, care va avea repercusiuni de lungă durată, prezintă amenințări și provocări speciale pentru sistemul de justiție, pentru eficacitatea și independența acestuia. Lipsa de acces la o justiție independentă poate deschide uși comportamentelor abuzive și poate crea un context favorabil impunității. Prin urmare, în situația în care criza de sănătate erodează stabilitatea economică și socială, o justiție funcțională este mai esențială ca niciodată.

V. PROCESUL DE ELABORARE

Prezenta Strategie a fost elaborată de Ministerul Justiției cu suportul tuturor actorilor din sectorul justiției interesați în continuarea firească a dezvoltării acestui sector. În scopul asigurării unui proces participativ, prin Ordinul ministrului justiției nr. 383 din 12 mai 2017, a fost constituit Grupul de lucru pentru elaborarea noului document de politici în sectorul justiției. Într-o componentă reprezentativă, Grupul de lucru a întrunit reprezentanți ai Parlamentului, ai Aparatului Președintelui Republicii Moldova, ai Procuraturii Generale, ai Curții Supreme de Justiție, ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Centrului Național Anticorupție, ai altor autorități și instituții publice, precum și reprezentanți ai partenerilor de dezvoltare și ai organizațiilor societății civile.

La începutul anului 2018, fiind ultimul an de mandat al legislativului, Prim-ministrul a anunțat direcțiile și acțiunile prioritare în reforma judiciară, detaliate de Ministerul Justiției în documentul strategic „Mica reformă a justiției”. Acesta a reprezentat o viziune de ansamblu asupra unui set de reforme în sistemul judiciar, inclusiv cu implementare rapidă în termen de maximum 12 luni.

Procesul de elaborare a noului document de politici în sectorul justiției a fost intensificat, la sfârșitul anului 2018 – începutul anului 2019, prin reanimarea activităților demarate anterior și reconceptualizarea direcțiilor strategice și a obiectivelor specifice propuse în noul document.

În procesul de elaborare a prezentei Strategii au fost îmbinate, în mod complementar, metodele analizei problemelor în sectorul justiției, enunțate în cadrul ședințelor de consultare, dar și ale analizei opiniilor recepționate de la autoritățile și instituțiile din sector.

În acest sens, pentru identificarea problemelor de bază ale sistemului justiției au fost examinate studiile, analizele și rapoartele de dată recentă, efectuate de organizațiile societății civile și instituțiile internaționale, în care au fost reliefate carențe ale cadrului normativ, probleme instituționale, dar și sistemice, întâmpinate atât de reprezentanții sistemului judiciar, cât și de justițiabili. Procesul de examinare a documentelor menționate a fost ghidat de principiul unității dintre cantitativ și calitativ, ceea ce a presupus examinarea studiilor/rapoartelor în care se operează, în mod convergent, atât cu date cantitative, cât și calitative și care redau obiectiv situația din diverse subsectoare ale justiției.

Totodată, esența obiectivelor și a acțiunilor subsecvente stabilite pentru asigurarea independenței și consolidarea integrității sistemului judiciar consună cu standardele Consiliului Europei. În special, trebuie menționate standardele/liniile directe formulate în opiniile Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni¹⁶ și ale Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni¹⁷, în opiniile Comisiei de la Veneția, precum și în rapoartele GRECO și CEPEJ.

Consultările asupra direcțiilor strategice propuse pentru noul document de politici au fost desfășurate atât în cadrul ședințelor și videoconferințelor (în perioada stării de urgență) cu participarea reprezentanților instituțiilor-cheie – Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, a reprezentanților profesiilor conexe sistemului justiției, a reprezentanților partenerilor de dezvoltare, ai mediului academic și ai societății civile, cât și prin colectarea propunerilor/avizelor asupra proiectului prezentei Strategii. La fel, discuții cu caracter focalizat și structurat au fost desfășurate în cadrul focus-grupurilor pentru a colecta date privind experiențele și problemele practice întâmpinate de reprezentanții sistemului judiciar, precum și de

¹⁶ Opiniile Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni: <https://www.coe.int/en/web/ccje/ccje-opinions-and-magna-carta>

¹⁷ Opiniile Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni: <https://www.coe.int/en/web/ccpe/opinions/adopted-opinions>

justițiabili, pentru a estima necesitățile acestora și a formula soluții viabile de remediere. Totodată, în cadrul focus-grupurilor au fost puse în discuție și examinate subiecte sensibile care trezesc disensiuni între reprezentanții sistemului.

Cu prilejul celebrării „Zilei Europei” în anul 2019, a fost solicitată opinia publicului privind situația în domeniul justiției, dar și privind schimbările ce se impun a fi realizate în sectorul justiției. Opiniile exprimate direct de persoanele interesate (cu vârste și ocupații diferite) au vizat, în mare parte, lupta împotriva corupției, independența justiției, respectarea pe deplin a drepturilor omului, accelerarea proceselor de înfăptuire a justiției, o mai bună aplicare a legislației, accesibilitatea informațiilor practice din domeniul juridic. Propunerile au fost analizate din perspectiva reflectării lor în documentul de politici, fiind acoperite de direcțiile strategice pe care le prevede prezenta Strategie.

În procesul de definitivare a proiectului Strategiei și al Planului de acțiuni, Ministerul Justiției a solicitat și suportul Consiliului Europei, care a furnizat expertizele necesare. De asemenea, Consiliul Europei a oferit asistență și în procesul de evaluare a costurilor necesare pentru implementarea Strategiei.

Pentru a asigura transparență în procesul decizional, noul document de politici în sectorul justiției a fost consultat, pe larg, cu toți actorii interesați, autoritățile publice, reprezentanții societății civile și partenerii de dezvoltare.

VI. PROCEDURILE DE RAPORTARE ȘI MONITORIZARE

Raportarea și monitorizarea implementării Strategiei se realizează în cadrul instituțional, în baza metodologiei de monitorizare și evaluare, prin prisma măsurilor concrete reflectate în Planul de acțiuni.

1. Cadrul instituțional

Responsabilitatea pentru raportarea și monitorizarea Strategiei și a Planului de acțiuni le revine:

- 1) instituțiilor implementatoare;
- 2) persoanelor responsabile din cadrul instituțiilor implementatoare – „focal point”;
- 3) grupului de monitorizare;
- 4) secretariatului grupului de monitorizare;
- 5) forului decidenților din sectorul justiției;
- 6) comisiei parlamentare de profil.

Instituțiile implementatoare vor fi identificate în Planul de acțiuni. Acestea vor asigura reflectarea obiectivelor/măsurilor din Strategie și din Planul de acțiuni

în propriile planuri anuale de activitate, cu planificarea resurselor financiare pentru executarea acestora.

Persoanele responsabile din cadrul instituțiilor implementatoare – „focal point” (în continuare – *persoane responsabile*) vor fi desemnate prin ordin intern al conducătorilor instituțiilor implementatoare. Numirea persoanelor responsabile va permite facilitarea comunicării instituțiilor implementatoare cu secretariatul grupului de monitorizare. Persoanele responsabile vor asigura furnizarea tuturor informațiilor necesare/relevante și prezentarea rapoartelor instituțiilor implementatoare privind gradul de implementare a Strategiei și a Planului de acțiuni.

Instituțiile implementatoare au sarcina de a asigura continuitate în activitatea persoanelor responsabile și, după caz, reducerea volumului de lucru al acestora, astfel încât să se concentreze asupra implementării Strategiei și a Planului de acțiuni, asupra comunicării cu secretariatul grupului de monitorizare, asupra pregătirii și furnizării informațiilor necesare.

Grupul de monitorizare va fi constituit, prin ordin al ministrului justiției, din reprezentanții instituțiilor implementatoare și reprezentanții societății civile. În sarcina grupului de monitorizare va fi evaluarea semestrială a gradului de implementare a Strategiei și a Planului de acțiuni, potrivit metodologiei de monitorizare și evaluare a implementării acestora. Grupul de monitorizare va semnala riscurile de executare tardivă sau de neexecutare a măsurilor din Planul de acțiuni. Un aspect important al activității grupului de monitorizare ține de aprecierea realizării obiectivelor din Strategie și evaluarea impactului scontat al acestora. Organizarea și funcționarea grupului de monitorizare vor fi reglementate în regulamentul aprobat de ministrul justiției.

Secretariatul grupului de monitorizare va fi asigurat de subdiviziunea din cadrul Ministerului Justiției, cu suportul unor consultanți tehnici contractați în acest sens.

Secretariatul va sprijini grupul de monitorizare în desfășurarea activităților de monitorizare și:

1) va colecta, stoca și sintetiza informațiile prezentate de instituțiile implementatoare și va elabora proiectele rapoartelor semestriale și anuale privind implementarea Strategiei și a Planului de acțiuni;

2) va asigura interacțiunea cu comisia parlamentară de profil și va participa la organizarea ședințelor anuale de evaluare și raportare a nivelului realizării Strategiei și a Planului de acțiuni;

3) va oferi suport metodologic persoanelor responsabile din cadrul instituțiilor implementatoare;

4) va îndeplini și alte atribuții conform Regulamentului de organizare și funcționare a grupului de monitorizare.

Forul decidenților din sectorul justiției va fi constituit în următoarea componență: ministrul justiției, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, președintele Consiliului Superior al Procurorilor, președintele Curții Supreme de Justiție, Procurorul General, directorul Institutului Național al Justiției, președintele Uniunii Avocaților din Republica Moldova, președintele Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, președintele Consiliului de Mediere. În cazul în care problemele abordate în cadrul forului implică cheltuieli bugetare, la discuții se invită ministrul finanțelor.

În competența forului intră asigurarea sprijinului decizional pentru implementarea Strategiei și a Planului de acțiuni, precum și suportul în implementarea armonioasă a obiectivelor/măsurilor de către o instituție implementatoare sau în depășirea blocajelor la realizarea unor obiective/măsuri ce implică mai multe instituții implementatoare care au poziții divergente.

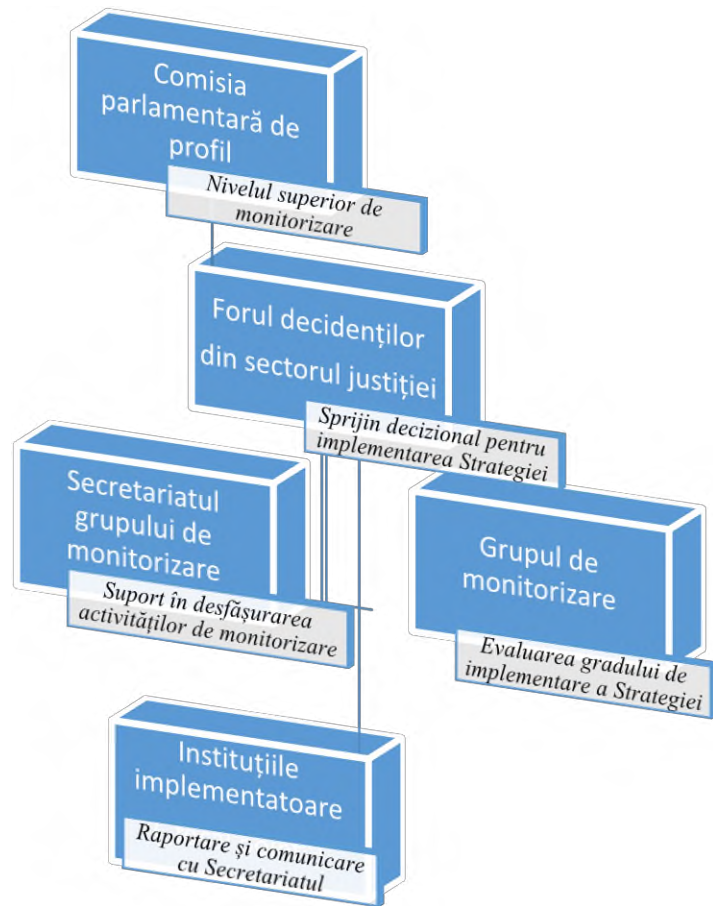
Forul se va întruni la necesitate și va oferi îndrumare strategică în procesul de implementare a Strategiei și a Planului de acțiuni, va reacționa atunci când sunt identificate unele probleme în implementarea acestora sau în cazul în care există întârzieri în implementare.

Comisia parlamentară de profil (Comisia juridică, numiri și imunități) va reprezenta nivelul superior pentru activitatea de monitorizare și raportare privind gradul de implementare a Strategiei și a Planului de acțiuni.

Comisia parlamentară de profil va organiza audieri anuale privind gradul de implementare a Strategiei și a Planului de acțiuni. În cadrul audierilor vor fi prezentate rapoartele anuale privind gradul de implementare a Strategiei și a Planului de acțiuni, după caz, rapoartele alternative ale organizațiilor societății civile, cu identificarea progresului atins în implementarea acestora dar și a deficiențelor constatate în procesul implementării.

Urmare a audierilor anuale, comisia parlamentară de profil va elabora propriul raport, care urmează să constate progresele, insuccesele și provocările în implementarea Strategiei și a Planului de acțiuni. Raportul va conține recomandări pentru instituțiile implementatoare care au admis tergiversări la realizarea acțiunilor sau nu au realizat acțiunile stabilite. În cazul unor provocări majore legate de implementarea Strategiei și a Planului de acțiuni, raportul comisiei parlamentare de profil va fi audiat în cadrul ședinței plenare a Parlamentului, urmând să fie aprobată o hotărâre prin care să fie prezentate soluții și recomandări pentru depășirea situației și eliminarea deficiențelor atestate.

Mecanismul de monitorizare a Strategiei

2. Metodologia de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei și a Planului de acțiuni

Monitorizarea și evaluarea Strategiei și a Planului de acțiuni se desfășoară în vederea identificării progreselor înregistrate în implementare, a constatării și remedierii deficiențelor apărute pe parcursul implementării obiectivelor/măsurilor, precum și a creșterii gradului de cunoaștere, înțelegere și implementare a acestora.

Ministerul Justiției va elabora și va aproba metodologia de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei și a Planului de acțiuni după consultarea părților interesate și a comisiei parlamentare de profil. Metodologia de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei și a Planului de acțiuni va fi plasată pe pagina web oficială a Ministerului Justiției.

3. Termenele de raportare și evaluare a implementării Strategiei și a Planului de acțiuni

Rapoartele privind implementarea Strategiei și a Planului de acțiuni se prezintă secretariatului grupului de monitorizare de către instituțiile implementatoare, semestrial și anual, până la data de 15 a lunii următoare termenului scadent.

La evaluarea Strategiei și a Planului de acțiuni se analizează eficiența și impactul scontat al obiectivelor și al măsurilor, precum și modul de folosire a resurselor alocate în vederea implementării acestora.

În raportul de evaluare se enumeră factorii ce contribuie la succes sau eșec, la sustenabilitatea rezultatelor și la impactul Strategiei și al Planului de acțiuni. Evaluarea impactului Strategiei se realizează, la fiecare doi ani, în privința măsurilor realizate cu cel puțin un an înainte, precum și la expirarea unui an de la termenul-limită de acțiune a Strategiei și a Planului de acțiuni.

Raportarea alternativă de către organizațiile societății civile este încurajată. Rapoartele alternative pot oferi aprecieri calitative privind obiectivele atinse și măsurile realizate din Strategie și Planul de acțiuni, fiind susținute inclusiv prin sondajele realizate pentru măsurarea calității, a eficienței serviciilor juridice și a accesului la acestea. Prezentarea rapoartelor alternative rămâne la discreția reprezentanților societății civile. Acestea pot fi realizate în comun cu partenerii de dezvoltare. Valoarea rapoartelor alternative este destul de mare în contextul în care societatea civilă este cea care veghează ca interesul cetățeanului să fie corect reflectat și integrat în politicile publice dezvoltate de autoritățile statului, contribuind la sporirea gradului de responsabilizare a acestora față de cetățean.

PLANUL DE ACȚIUNI
pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025

Direcția strategică I. INDEPENDENȚA, RESPONSABILITATEA ȘI INTEGRITATEA ACTORILOR DIN SECTORUL JUSTIȚIEI																				
Obiectivul 1.1. Consolidarea independenței sistemului judecătoresc și a sistemului Procuraturii																				
Rezultatul scontat:																				
1. Independența sistemului judecătoresc și a sistemului Procuraturii consolidată.																				
2. Capacitățile instituționale ale autorităților de administrare (Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor), fortificate																				
Obiectivul specific	Acțiunea	Termenul-limită de implementare																Indicatori de rezultat	Instituții responsabile	Costuri (mii lei)
		2022				2023				2024				2025						
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV			
1.1.1. Sporirea independenței sistemului judecătoresc	a) Modificarea cadrului legal infraconstituțional ca urmare a adoptării modificărilor constituționale în partea ce ține de: – numirea inițială în funcție a judecătorului până la atingerea plafonului de vârstă, prin excluderea termenului de 5 ani; – numirea în funcție a judecătorilor Curții Supreme de Justiție de către Președintele																	1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

	Republicii Moldova; – excluderea vechimii în funcția de judecător de cel puțin 10 ani pentru a putea fi numit judecător al Curții Supreme de Justiție; – garantarea imunității funcționale																					
	b) Instituirea unui mecanism de antrenare a corpului de judecători al instanței judecătorești în identificarea candidaților pentru funcția de președinte și vicepreședinte de instanță judecătorească																			1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
1.1.2. Consolidarea independenței și a capacităților Consiliului Superior al Magistraturii	a) Modificarea cadrului legal infraconstituțional ca urmare a adoptării modificărilor constituționale în partea ce ține de componența și mandatul Consiliului Superior al																			1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

	Magistraturii																			
	b) Reducerea termenului mandatului președintelui Consiliului Superior al Magistraturii în vederea excluderii suprapunerii cu durata mandatului în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii																	1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Instituirea mecanismului de contestare a hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii la Curtea Supremă de Justiție, cu excluderea dublului grad de jurisdicție																	1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
1.1.3. Sporirea independenței sistemului Procuraturii și fortificarea capacităților Consiliului Superior al Procurorilor	a) Analiza oportunității atribuirii procurorilor a statutului de magistrat																	Analiză efectuată și recomandări formulate	Procuratura Generală, Consiliul Superior al Procurorilor, Ministerul Justiției	113,2
	b) Modificarea cadrului legal privind activitatea Consiliului Superior al																	1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Procurorilor,	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

<p>Procurorilor în partea ce ține de:</p> <ul style="list-style-type: none"> – componența Consiliului Superior al Procurorilor; – durata mandatului (uniformizarea cu durata mandatului Consiliului Superior al Magistraturii); – reducerea termenului mandatului președintelui Consiliului Superior al Procurorilor în vederea excluderii suprapunerii cu durata mandatului în calitate de membru al Consiliului Superior al Procurorilor; – echilibrarea nivelului de salarizare a membrilor din rândul procurorilor etc. 																														
<p>c) Delimitarea clară a atribuțiilor Consiliului Superior al Procurorilor de reprezentare a</p>																														

Anexa nr. 2 (continuare)

	corpului de procurori și de garant al independenței acestora, inclusiv ce țin de cariera procurorilor, de atribuțiile care revin Procuraturii Generale (procesuale, de administrare, de formulare și implementare a politicilor penale ale statului)															aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Generală, comisia parlamentară de profil	
	d) Instituirea mecanismului de contestare a hotărârilor Consiliului Superior al Procurorilor la Curtea Supremă de Justiție, cu excluderea dublului grad de jurisdicție															1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Procurorilor, Curtea Supremă de Justiție, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
1.1.4. Perfecționarea sistemului de selecție și promovare a judecătorilor și procurorilor	a) Instituirea unui mecanism de declarare și verificare a averii și integrității candidaților la etapa admiterii la Institutul Național al Justiției, a numirii în funcția de judecător și procuror și a															1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Institutul Național al Justiției, comisia	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

	promovării/ transferării în funcție																	parlamentară de profil		
	b) Modificarea cadrlui legal în vederea instituirii unui sistem uniform de accedere în funcția de judecător și procuror în baza vechimei în muncă																	1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Institutul Național al Justiției, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Modificarea cadrlui legal în vederea consolidării colegiilor de selecție și evaluare a performanțelor judecătorilor																	1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	d) Modificarea actelor normative interne ale Consiliului Superior al Magistraturii în vederea îmbunătățirii procedurii și criteriilor de selecție, evaluare și promovare a judecătorilor pe																	1. Regulamente interne ale Consiliului Superior al Magistraturii, modificate. 2. Metodologie de desfășurare a interviului elaborată și aprobată. 3. Proceduri de selecție și evaluare desfășurate conform noilor reguli și criterii, aprobate	Consiliul Superior al Magistraturii	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

	bază de merit și în mod transparent, inclusiv elaborarea metodologiei de desfășurare a interviului de către Consiliul Superior al Magistraturii																				
	e) Evaluarea independentă a implementării noilor proceduri și criterii de selecție și evaluare a judecătorilor																		Raport de monitorizare realizat și publicat	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii	113,2
	f) Modificarea cadrului legal în vederea consolidării colegiilor de selecție și evaluare a performanțelor procurorilor																		1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Procurorilor, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	g) Modificarea actelor normative interne ale Consiliului Superior al Procurorilor în vederea îmbunătățirii procedurii și criteriilor de selecție, evaluare și promovare a procurorilor pe																		1. Regulamente interne ale Consiliului Superior al Procurorilor modificate. 2. Proceduri de selecție și evaluare desfășurate conform noilor reguli și criterii, aprobate	Consiliul Superior al Procurorilor	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

specific		2022				2023				2024				2025				responsabile	(mii lei)	
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV			
1.2.1. Eficientizarea activității autorităților cu competențe în domeniul anticorupției și integrității	a) Evaluarea implementării modificărilor operate la cadrul normativ care au avut drept scop perfecționarea și fortificarea mecanismului de control al averilor și intereselor personale, precum și eficientizarea activității Autorității Naționale de Integritate																	Analiză efectuată și constatări/recomandări formulate	Ministerul Justiției, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Limitarea competențelor Procuraturii Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție de nivel înalt și restructurarea Centrului Național Anticorupție																		1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, comisia parlamentară de profil
1.2.2. Asigurarea unui corp de judecători și procurori integri și profesioniști	a) Elaborarea cadrului normativ cu privire la evaluarea extraordinară (externă) a judecătorilor și procurorilor în conformitate cu																	1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat, consultat public și expertizat de Comisia de la Veneția. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare	Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

	recomandările Comisiei de la Veneția																a cadrului normativ, adoptat de Parlament		
	b) Implementarea mecanismului de evaluare extraordinară (externă) a judecătorilor și procurorilor																1. Entități cu competențe în procesul de evaluare, instituite. 2. Procesul de evaluare demarat în anul 2022. 3. Cel puțin 50% din numărul total al judecătorilor și procurorilor evaluați	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor	56714,0
	c) Verificarea prioritară a averilor și intereselor personale ale tuturor judecătorilor, procurorilor, membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și Consiliului Superior al Procurorilor, inclusiv ale membrilor din cadrul organelor specializate ale acestora																1. Numărul/rata judecătorilor și procurorilor verificați de Autoritatea Națională de Integritate în coraport cu numărul total. 2. Rezultatele verificărilor, publicate	Autoritatea Națională de Integritate	În limita alocațiilor bugetare aprobate
1.2.3. Consolidarea capacităților sistemului judecătoresc și ale sistemului Procuraturii în gestionarea	a) Eficientizarea mecanismelor de raportare a comunicărilor <i>ex parte</i> ale judecătorilor și procurorilor																1. Mecanisme interne elaborate de Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor. 2. Numărul cazurilor raportate și examinate	Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

problemele de integritate și a conflictelor de interese	b) Elaborarea opiniilor/recomandărilor pe domenii specifice de către Comisia de etică și conduită profesională a judecătorilor și Colegiul de disciplină și etică a procurorilor																								Numărul opiniilor/recomandărilor individuale privind etica și conduita profesională a judecătorilor și a procurorilor elaborate și diseminate	Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor	În limita alocațiilor bugetare aprobate
1.2.4. Îmbunătățirea mecanismului de răspundere disciplinară a judecătorilor și a procurorilor	a) Modificarea cadrului legal privind activitatea Inspecției judiciare în partea ce ține de: – drepturile, obligațiile, garanțiile inspectorilor-judecători; – revocarea mandatului și alte aspecte de consolidare a capacităților Inspecției judiciare																								1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Modificarea actelor normative interne ale Consiliului Superior al Magistraturii ce țin de activitatea Inspecției judiciare																								Acte normative interne modificate	Consiliul Superior al Magistraturii	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

	<p>c) Modificarea cadrului legal privind răspunderea disciplinară a judecătorilor în partea ce ține de:</p> <ul style="list-style-type: none"> – asigurarea clarității și previzibilității criteriilor care constituie abateri disciplinare; – procedura de examinare; – extinderea situațiilor în care membrii supleanți participă la ședințele Colegiului disciplinar și alte aspecte deficitare constatate în urma examinării practicilor 																											<p>1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public.</p> <p>2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern.</p> <p>3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament</p>	<p>Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, comisia parlamentară de profil</p>	<p>În limita alocațiilor bugetare aprobate</p>
	<p>d) Excluderea Inspecției procurorilor din subordinea Procuraturii Generale prin atribuirea statutului de organ specializat autonom al Consiliului Superior al Procurorilor</p>																											<p>1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public.</p> <p>2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern.</p> <p>3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament.</p> <p>4. Independența funcțională a Inspecției procurorilor asigurată</p>	<p>Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, comisia parlamentară de profil</p>	<p>În limita alocațiilor bugetare aprobate</p>

Anexa nr. 2 (continuare)

	e) Evaluarea independentă a practicilor Inspecției procurorilor și ale Colegiului de disciplină și etică a procurorilor și a procedurilor de examinare a faptelor care constituie abateri disciplinare																	1. Evaluare realizată. 2. Deficiențe identificate și recomandări formulate. 3. Cadru normativ modificat, după caz	Ministerul Justiției	113,2	
Obiectivul 1.3. Sporirea gradului de transparență și a încrederii în justiție																					
Rezultatul scontat:																					
1. Indicatorii de percepție publică privind încrederea în justiție îmbunătățiți. 2. Nivelul de cultură juridică a populației îmbunătățit. 3. Gradul de acces al publicului la informații ridicat																					
Obiectivul specific	Acțiunea	Termenul-limită de implementare																Indicatori de rezultat	Instituții responsabile	Costuri (mii lei)	
		2022				2023				2024				2025							
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV				
1.3.1. Dezvoltarea mecanismelor/ programelor de informare și educare a persoanelor cu privire la accesul la justiție și competența autorităților din sectorul justiției	a) Implementarea strategiilor de comunicare în cadrul instanțelor judecătorești																		1. Strategie de comunicare implementată în fiecare instanță judecătorească. 2. Numărul lunar al comunicatelor de presă per instanță judecătorească	Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Desemnarea în cadrul instanțelor judecătorești a persoanelor responsabile de ghidarea corectă a justițiabililor, oferirea																		1. Activitatea centrelor de informare pilotate în cadrul curților de apel, pe parcursul anilor 2018–2019, examinată/evaluată. 2. Numărul și amplasarea centrelor de	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești	945,5

Anexa nr. 2 (continuare)

	răspunsurilor la întrebări de orientare sau de procedură (centre de informare)																				informare stabilite conform necesităților identificate. 3. Centre de informare create în instanțele judecătorești conform necesităților identificate. 4. Mecanism de implicare a studenților facultăților de drept/voluntarilor implementat. 5. Numărul anual per instanță judecătorească al utilizatorilor centrelor de informare		
	c) Organizarea campaniilor de informare, educare și conștientizare a populației, în special a grupurilor vulnerabile, cu privire la dreptul la asistență juridică și modalitățile concrete de accesare a acestor servicii																				Campanii de informare cu focusarea pe grupurile-țintă desfășurate	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	554,1

Anexa nr. 2 (continuare)

	d) Publicarea pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor a tuturor hotărârilor adoptate de organele din componența acestuia																	100% din hotărârile colegiilor specializate ale Consiliului Superior al Procurorilor publicate	Consiliul Superior al Procurorilor	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	e) Crearea unei noi pagini web oficiale a Procuraturii Generale și a paginilor web oficiale ale procuraturilor specializate																	1. Pagina nouă web oficială a Procuraturii Generale creată. 2. Pagini web oficiale ale procuraturilor specializate, create. 3. Acces la informația privind organizarea și activitatea procuraturii facilitat	Procuratura Generală, procuraturile specializate	724,5
1.3.2. Implementarea mecanismului de efectuare periodică a sondajelor în cadrul sistemului justiției	a) Elaborarea unei metodologii unice pe țară de efectuare periodică a sondajelor în sectorul justiției																	Metodologie elaborată și aprobată	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, organele profesionale ale profesiilor conexe sistemului justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Efectuarea periodică (o dată la 3 ani) a																	1. Sondaje efectuate cu suportul partenerilor. 2. Rezultatele	Ministerul Justiției, Consiliul	1164,6

Anexa nr. 2 (continuare)

	sondajelor în cadrul sistemului judecătoresc și cel al Procuraturii, în rândul reprezentanților profesiilor conexe sistemului justiției și al justițiabililor																	sondajelor sintetizate și date publicității	Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, organele profesionale ale profesiilor conexe sistemului justiției	
	c) Analiza rezultatelor sondajelor cu identificarea soluțiilor de remediere a deficiențelor atestate																	Analiză efectuată/recomandări formulate	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, organele profesionale ale profesiilor conexe sistemului justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Obiectivul 1.4. Consolidarea capacităților profesiilor conexe sistemului justiției

Rezultatul scontat:

1. Mecanisme de asigurare a independenței și de organizare a profesiilor conexe sistemului justiției, fortificate.
2. Nivelul de satisfacție a beneficiarilor serviciilor acordate de reprezentanții profesiilor conexe sistemului justiției, ridicat

Obiectivul specific	Acțiunea	Termenul-limită de implementare																Indicatori de rezultat	Instituții responsabile	Costuri (mii lei)				
		2022				2023				2024				2025										
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV							
1.4.1. Fortificarea	a) Instituirea sancțiunilor																					1. Proiect de modificare a cadrului normativ,	Ministerul Justiției,	În limita alocațiilor

Anexa nr. 2 (continuare)

mecanismelor de independență, organizare a profesiilor conexe sistemului justiției și îmbunătățirea calității serviciilor acordate	pentru imixtiunea în activitatea avocaților																elaborat și aprobat de Guvern. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Uniunea Avocaților, comisia parlamentară de profil	bugetare aprobate
	b) Asigurarea publicării, în Registrul de stat al actelor juridice, a actelor normative aprobate de organele profesionale ale profesiilor conexe sistemului justiției																1. Mecanism de transmitere de către organele profesionale ale profesiilor conexe sistemului justiției a actelor normative aprobate pentru publicare în Registrul de stat al actelor juridice, instituit. 2. Acte normative publicate (100%)	Ministerul Justiției, organele profesionale ale profesiilor conexe sistemului justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Elaborarea standardelor de calitate pentru serviciile de asistență juridică garantată de stat																Standarde elaborate, aprobate și aplicate	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	430,8
	d) Instituționalizarea și implementarea mecanismului de monitorizare externă a calității asistenței juridice garantate de stat																1. Mecanism instituționalizat și aplicat. 2. Rata cazurilor de acordare a asistenței juridice necorespunzătoare din numărul cazurilor monitorizate	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	1963,6
	e) Elaborarea unor lucrări metodice pentru unificarea practicilor de lucru ale executorilor judecătorești (ghiduri,																1. Comentariu la Codul de executare, elaborat și publicat. 2. Ghiduri/metodici pentru fiecare procedură (conform listei) elaborate și aprobate	Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, Ministerul Justiției	644,8

Anexa nr. 2 (continuare)

	comentariu la Codul de executare etc.)																			
	f) Elaborarea standardelor de calitate pentru serviciile prestate de notari																	1. Standarde elaborate și aprobate. 2. Mecanism de monitorizare a respectării standardelor creat și funcțional	Camera Notarială, Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	g) Elaborarea standardelor de calitate pentru serviciile prestate de mediatori																	1. Standarde elaborate și aprobate. 2. Mecanism de monitorizare a respectării standardelor creat și funcțional	Consiliul de mediere, Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	h) Unificarea metodologiilor de efectuare a expertizelor judiciare																	1. Grup de lucru creat. 2. Propuneri de modificare a cadrului normativ formulate și agreeate în cadrul grupului de lucru. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 4. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	i) Reglementarea modului de evidență, de pregătire, păstrare și de predare a arhivei biroului executorului judecătoresc																	Regulament elaborat și aprobat	Ministerul Justiției, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	În limita alocațiilor bugetare aprobate
1.4.2. Fortificarea mecanismelor de accesare în profesie și de	a) Modificarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură în																	1. Grup de lucru creat. 2. Propuneri de modificare a cadrului normativ formulate și agreeate în cadrul	Ministerul Justiției, Uniunea Avocaților, comisia	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

responsabilizare a reprezentanților profesilor conexe sistemului justiției	vederea stabilirii unor criterii clare și transparente de accesare în profesie; fortificarea mecanismului de răspundere disciplinară etc.																grupului de lucru. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 4. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	parlamentară de profil	
	b) Modificarea Legii nr. 113/2010 privind executorii judecătorești în vederea sporirii gradului de responsabilizare a executorului judecătoresc și fortificării procedurii de control etc.																1. Propuneri de modificare a cadrului normativ formulate și agreeate în cadrul grupului de lucru. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Dezvoltarea și consolidarea rețelei de para-juriști prin revizuirea mecanismului de: – selectare, contractare și remunerare; – instruire inițială și continuă; – responsabilizare																1. Mecanism de selectare, contractare revizuit. 2. Numărul de instruiți inițiale și continue organizate/numărul de participanți. 3. Rețea de para-juriști extinsă anual cu 10 unități	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, autoritățile administrației publice locale	728,1
1.4.3. Îmbunătățirea sistemului contributiv de garanții sociale	a) Evaluarea noului mecanism de asigurare socială și medicală a																Mecanism evaluat și constatări formulate, după caz modificarea cadrului normativ	Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, Ministerul	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

	reprezentanților profesiiilor conexe sistemului justiției																		Muncii și Protecției Sociale, organele profesionale ale profesiilor conexe sistemului justiției, comisia parlamentară de profil		
	b) Evaluarea noului mecanism privind regimul fiscal al reprezentanților profesiilor conexe sistemului justiției																		Mecanism evaluat și constatări formulate, după caz modificarea cadrului normativ	Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, organele profesionale ale profesiilor conexe sistemului justiției, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
1.4.4. Stabilirea unor reguli clare de formare a tarifelor pentru serviciile prestate	a) Elaborarea cadrului normativ privind plățile pentru serviciile prestate de notari																		1. Grup de lucru creat. 2. Propuneri de modificare a cadrului normativ formulate și agreeate în cadrul grupului de lucru. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 4. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Camera Notarială	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Analiza și revizuirea, după caz, a																		1. Analiza efectuată, deficiențe identificate, propuneri formulate.	Ministerul Justiției, Uniunea	În limita alocațiilor bugetare

Anexa nr. 2 (continuare)

	mecanismului de stabilire a tarifelor pentru serviciile prestate de interpretii și traducătorii autorizați																	2. Cadru normativ modificat, după caz	traducătorilor autorizați	aprobate
	c) Dezvoltarea și perfecționarea mecanismului de recuperare a cheltuielilor pentru asistența juridică garantată de stat																	1. Mecanism de recuperare a cheltuielilor funcțional și costuri de asistență juridică garantate de stat recuperate. 2. Oficiile teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat conectate la bazele de date existente în vederea verificării informațiilor privind capacitatea de plată a solicitanților de asistență juridică garantată de stat	Ministerul Justiției, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Ministerul Finanțelor	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Direcția strategică II. ACCESUL LA JUSTIȚIE ȘI CALITATEA ACTULUI DE JUSTIȚIE

Obiectivul 2.1. Îmbunătățirea accesului la justiție și a sistemului de protecție a drepturilor omului în sectorul justiției

Rezultatul scontat:

1. Mecanisme care facilitează accesul la justiție îmbunătățite.
2. Proceduri eficiente și simplificate instituite.
3. Hotărâri judecătorești executate în mod efectiv

Obiectivul specific	Acțiunea	Termenul-limită de implementare																Indicatori de rezultat	Instituții responsabile	Costuri (mii lei)		
		2022				2023				2024				2025								
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV					
2.1.1. Facilitarea accesului la justiție, în special al	a) Ajustarea legislației penale și procesuale la prevederile																			1. Grup de lucru creat. 2. Propuneri de modificare a cadrului normativ formulate și	Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății,	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

grupurilor vulnerabile și subprezentate	Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul)																	agreate în cadrul grupului de lucru. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 4. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, organizațiile societății civile (OSC)	
	b) Modificarea legislației în vederea asigurării drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală																	1. Propuneri de modificare a cadrului normativ formulate și agreate în cadrul grupului de lucru. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, OSC	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Implementarea mecanismului de monitorizare electronică a persoanelor care comit acte de violență în familie la etapa de aplicare a măsurilor de protecție a victimei																	1. Echipament tehnic achiziționat și funcțional. 2. Numărul persoanelor monitorizate electronic în raport cu numărul ordonanțelor de protecție emise	Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne	4444,3
	d) Extinderea specializării																	1. Numărul instruirilor tematice organizate	Consiliul Național pentru	1255,1

Anexa nr. 2 (continuare)

	<p>avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat pe categorii de grupuri vulnerabile (victimele violenței în familie, victimele traficului de ființe umane, victimele torturii și tratamentului inuman, minori etc.), inclusiv actualizarea permanentă a listei avocaților specializați</p>															<p>conform necesităților identificate. 2. Numărul avocaților specializați anual/lista actualizată. 3. Numărul beneficiarilor de asistență juridică garantată de stat, per categorie</p>	<p>Asistență Juridică Garantată de Stat</p>	
	<p>e) Evaluarea mecanismului privind compensația financiară acordată de stat victimelor unor infracțiuni, cu identificarea propunerilor de îmbunătățire a acestuia</p>															<p>1. Mecanism evaluat și soluții de asigurare a funcționalității, identificate. 2. Diseminarea informației de către profesioniști privind dreptul victimelor la compensarea financiară. 3. Proiect de modificare a actelor normative adoptat, după caz. 4. Numărul cererilor soluționate în raport cu cele depuse</p>	<p>Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Finanțelor, Curtea Supremă de Justiție, Procuratura Generală</p>	<p>În limita alocațiilor bugetare aprobate</p>

Anexa nr. 2 (continuare)

2.1.2. Asigurarea stabilității și clarității legii penale	a) Elaborarea unui concept de modificare a legii penale în scopul stabilirii unei politici unice pe termen lung, prin care să fie realizate următoarele: – analiza deficiențelor instituțiilor din Codul penal, cu identificarea măsurilor de remediere; – evaluarea, în baza datelor statistice dezagregate, a fenomenului criminogen raportat la gravitatea faptelor incriminate și a pedepselor stabilite; – identificarea, inclusiv prin prisma jurisprudenței, a prevederilor care generează interpretări neuniforme																								1. Grup de lucru interinstituțional creat. 2. Proiect al conceptului elaborat și consultat cu toate autoritățile/instituțiile din sector, alți actori interesați. 3. Concept aprobat	Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Curtea Supremă de Justiție, Centrul Național Anticorupție	165,4
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------

Anexa nr. 2 (continuare)

b) Modificarea Codului penal în baza recomandărilor formulate în concept																															1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Curtea Supremă de Justiție, Centrul Național Anticorupție, comisia parlamentară de profil	204,4
c) Stabilirea criteriilor pentru analiza informațiilor cu privire la aplicarea măsurilor preventive privative de libertate și analiza periodică a informației cu privire la aplicarea acestor măsuri în vederea asigurării respectării efective a dreptului la libertate																															1. Criterii pentru analiza anuală stabilite. 2. Statistici privind aplicarea măsurilor privative de libertate, publicate. 3.Recomandări elaborate și implementate	Procuratura Generală, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne	În limita alocațiilor bugetare aprobate
d) Instituirea mecanismului de recuperare a cheltuielilor judiciare în																															1. Grup de lucru instituit. 2. Propuneri ale autorităților din sector consultate și agreate în	Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne,	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

	cauzele penale																cadrul grupului de lucru. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și aprobat de Guvern. 4. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Procuratura Generală, Curtea Supremă de Justiție, comisia parlamentară de profil	
2.1.3. Simplificarea și eficientizarea procedurilor judiciare	a) Revizuirea legislației procesual penale în vederea simplificării/eficientizării procedurilor de examinare a cauzelor penale atât la etapa prejudiciară, cât și la cea judiciară, precum și revizuirea mecanismelor procesuale care ar asigura un echilibru adecvat între învinuire și apărare din perspectiva egalității armelor																1. Grup de lucru instituit. 2. Propuneri ale autorităților din sector consultate și agreate în cadrul grupului de lucru. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și aprobat de Guvern. 4. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Procuratura Generală, Curtea Supremă de Justiție, instanțele judecătorești, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național, Anticorupție, comisia parlamentară de profil	278,5
	b) Extinderea categoriilor de cauze examinate prin aplicația de videoconferință																1. Grup de lucru instituit. 2. Propuneri formulate și agreate în cadrul grupului de lucru. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și aprobat de Guvern.	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești, comisia parlamentară de	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

																		4. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	profil	
	c) Modificarea Codului administrativ în vederea excluderii deficiențelor atestate la etapa de implementare																	1. Grup de lucru instituit. 2. Deficiențe identificate și examinate în cadrul grupului de lucru. 3. Propuneri formulate și agreate în cadrul grupului de lucru. 4. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și aprobat de Guvern. 5. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Curtea Supremă de Justiție, instanțele judecătorești, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
2.1.4. Eficientizarea mecanismelor de executare a hotărârilor judecătorești	a) Revizuirea cadrului legal prin care organele fiscale sunt investite cu următoarele competențe: – emiterea prescripțiilor cu caracter obligatoriu executorilor judecătorești; – aprecierea legalității actelor emise de executorii judecătorești; – dispunerea distribuirii sumelor																	1. Grup de lucru instituit. 2. Propuneri formulate și agreate în cadrul grupului de lucru. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și aprobat de Guvern. 4. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

																	individual de executare a pedepsei, aprobat. 6. Personal din rândul psihologilor, selectat și instruit pentru constituirea secției de diagnoză și prognoză infracțională, care stă la baza implementării sistemului progresiv de executare a pedepselor penale. 7. Infrastructură identificată și amenajată pentru amplasarea secției abilitate cu dreptul de a aplica diagnoza și prognoza infracțională. 8. Regimuri diferențiate de executare a pedepsei aplicate		
b) Dezvoltarea programelor probaționale orientate spre schimbarea comportamentului și prevenirea recidivei în rândul persoanelor condamnate																	1. Numărul programelor noi elaborate și implementate. 2. Rata participării la programe probaționale. 3. Rata recidivei condamnaților care au participat la programe probaționale	Ministerul Justiției	496,7
c) Crearea industriei penitenciare în vederea implicării la muncă a condamnaților și a resocializării acestora																	1. Mecanism fiabil de motivare și de atragere spre colaborare a agenților economici competitivi pe piața locurilor de muncă elaborat. 2. Numărul de agenți	Ministerul Justiției, Ministerul Economiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și	702,6 (anual)

Anexa nr. 2 (continuare)

																<p>economici noi care oferă locuri de muncă pentru persoanele deținute în sistemul penitenciar/numărul de locuri oferite/create.</p> <p>3. Numărul de angajați pentru supravegherea și paza permanentă a deținuților în zona industrială.</p> <p>4. Numărul activităților de sensibilizare a comunității economice privind posibilitățile de reinserție socială a persoanelor condamnate prin muncă.</p> <p>5. Numărul/rata deținuților implicați în activități productive, de calificare și ocupaționale</p>	Protecției Sociale	
<p>2.1.6. Prezervarea stabilității cadrului normativ și implicarea actorilor din sectorul justiției în evaluarea și formularea propunerilor de amendamente</p>	<p>Asumarea de către Ministerul Justiției a rolului de promotor primar al proiectelor de amendare a legislației codificate (Codul civil, Codul penal, Codul contravențional, Codul administrativ, Codul de procedură civilă,</p>															<p>1. Mecanisme de asigurare a stabilității cadrului normativ în domeniu, aplicate.</p> <p>2. Propuneri recepționate și sintetizate.</p> <p>3. Proiecte consolidate de modificare a legislației codificate elaborate, consultate public și promovate</p>	Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate

	Codul de procedură penală, Codul de executare) și a legislației privind sistemul judecătoresc și cel al Procuraturii în vederea asigurării stabilității acesteia, cu implicarea și consultarea la diferite etape ale creației legislative a autorităților publice și a reprezentanților sistemului judecătoresc																														
Obiectivul 2.2. Îmbunătățirea calității actelor judecătorești și uniformizarea practicii judiciare																															
Rezultatul scontat: 1. Calitatea și claritatea actelor judecătorești, sporite. 2. Jurisprudență unitară asigurată																															
Obiectivul specific	Acțiunea	Termenul-limită de implementare																Indicatori de rezultat	Instituții responsabile	Costuri (mii lei)											
		2022				2023				2024				2025																	
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV														
2.2.1. Stabilirea mecanismelor de sporire a calității și a clarității actelor judecătorești	a) Modificarea legislației în vederea facilitării unei mai bune motivări a hotărârilor judecătorești																								Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate				
	b) Analiza cadrului legal și a jurisprudenței instanțelor de																											1. Deficiențe identificate și analizate în cadrul grupului de lucru.	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al	În limita alocațiilor bugetare aprobate	

Anexa nr. 2 (continuare)

<p> judecată în scopul identificării termenelor procesuale restrânse stabilite pentru instrumentarea unor categorii de cauze care nu permit examinarea acestora în mod efectiv și duc la încălcare, după caz, revizuirea acestor termene</p>															<p>2. Propuneri formulate și agreate în cadrul grupului de lucru. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat, după caz</p>	<p>Magistraturii, instanțele judecătorești, comisia parlamentară de profil</p>	
<p>c) Dezvoltarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a criteriilor de calitate și claritate a hotărârilor judecătorești, care urmează a fi luate în considerare în procesul de evaluare a performanțelor judecătorilor</p>															<p>1. Criterii de calitate și claritate a hotărârilor judecătorești, adoptate și implementate. 2. Criterii de calitate și claritate a hotărârilor judecătorești, aplicate la evaluarea judecătorilor</p>	<p>Consiliul Superior al Magistraturii</p>	<p>În limita alocațiilor bugetare aprobate</p>
<p>d) Uniformizarea structurii actelor judecătorești prin elaborarea unor modele-tip de acte</p>															<p>Modele-tip de acte judecătorești, elaborate și aprobate</p>	<p>Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție, instanțele judecătorești</p>	<p>În limita alocațiilor bugetare aprobate</p>
<p>e) Integrarea modelelor-tip de acte judecătorești</p>															<p>Modele de acte judecătorești, integrate în PIGD</p>	<p>Ministerul Justiției, Consiliul</p>	<p>În limita alocațiilor bugetare</p>

Anexa nr. 2 (continuare)

	în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD)																	Superior al Magistraturii	aprobate	
2.2.2. Perfecționarea și dezvoltarea mecanismelor de asigurare a practicii judiciare uniforme	a) Revizuirea numărului de judecători la Curtea Supremă de Justiție și modificarea structurii acesteia																	1. Analiză efectuată, cu formularea opțiunilor. 2. Proiect elaborat și aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Curtea Supremă de Justiție, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Revizuirea unor temeuri de recurs pentru a se asigura examinarea în exclusivitate a aspectelor de drept																	1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Curtea Supremă de Justiție, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Revizuirea instrumentelor Curții Supreme de Justiție de asigurare a unei jurisprudențe coerente/unitare																	1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Curtea Supremă de Justiție, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	d) Elaborarea de către Curtea Supremă de Justiție, în calitate de ultim for de control, a fișelor tematice privind jurisprudența sa pe diferite domenii și actualizarea în																	1. Mecanism de elaborare a fișelor tematice instituit. 2. Numărul fișelor tematice elaborate și publicate anual	Curtea Supremă de Justiție	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

	mod sistematic a acestora pentru a reflecta evoluțiile în jurisprudență similar fișelor tematice ale Curții Europene a Drepturilor Omului																				
	e) Instituirea în cadrul sistemului judecătoresc și al sistemului Procuraturii a unor mecanisme (platforme de discuții) de analiză a noilor tendințe/practici ale jurisprudenței în vederea soluționării chestiunilor ce suportă mai multe interpretări și generează practici neuniforme																		1. Mecanisme de analiză a jurisprudenței/ practicilor, instituite. 2. Întâlniri semestriale ale judecătorilor/ procurorilor instanțelor/ procuraturilor de diferite niveluri, desfășurate	Curtea Supremă de Justiție, Procuratura Generală	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	f) Analiza jurisprudenței în materia recursului în interesul legii, cu identificarea măsurilor de eficientizare																		Studiu efectuat, propuneri de modificare a cadrului normativ inițiate, la necesitate	Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	g) Elaborarea ghidurilor privind individualizarea sancțiunilor pe categorii de infracțiuni și																		Numărul ghidurilor pe categorii de infracțiuni și contravenții, elaborate anual	Curtea Supremă de Justiție	În limita alocațiilor bugetare aprobate

		contravenții																						
Obiectivul 2.3. Consolidarea instruirii și formării juridice																								
Rezultatul scontat: Sistemul de formare profesională perfecționat																								
Obiectivul specific	Acțiunea	Termenul-limită de implementare																Indicatori de rezultat	Instituții responsabile	Costuri (mii lei)				
		2022				2023				2024				2025										
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV							
2.3.1. Consolidarea și dezvoltarea sistemului de formare profesională a judecătorilor și a procurorilor	a) Modificarea cadrului normativ în scopul sporirii calității formării inițiale și continue a beneficiarilor Institutului Național al Justiției																					1. Grup de lucru instituit. 2. Propuneri formulate și agreate în cadrul grupului de lucru. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și aprobat de Guvern. 4. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Institutul Național al Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Asigurarea instruirii de către Institutul Național al Justiției a grupurilor mixte de judecători, procurori și alți profesioniști, pe domenii de interes comun, în scopul uniformizării practicilor																					Numărul instruirilor comune desfășurate/ numărul beneficiarilor	Institutul Național al Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor	În limita alocațiilor bugetare aprobate
2.3.2. Formarea și dezvoltarea abilităților nonjudiciare pentru	a) Instruirea judecătorilor și a personalului instanțelor judecătorești în																					1. Numărul de cursuri desfășurate. 2. Numărul de persoane instruite	Institutul Național al Justiției, Ministerul Justiției,	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

judecători, procurori și personalul auxiliar	domeniul utilizării Sistemului informațional judiciar																		Consiliul Superior al Magistraturii		
	b) Desfășurarea cursurilor de instruire în domeniul utilizării aplicației informaționale e-Dosar judiciar și a sistemului de videoconferință pentru utilizatorii externi profesioniști																		1. Numărul de cursuri desfășurate. 2. Numărul de persoane instruite	Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Instruirea personalului Procuraturii în domeniul utilizării Sistemului informațional automatizat „Urmărire penală: e-Dosar” și a softului analitic la efectuarea urmăririlor penale pe cauze complexe																			1. Numărul de cursuri desfășurate. 2. Numărul de persoane instruite	Procuratura Generală, Consiliul Superior al Procurorilor, Institutul Național al Justiției

Anexa nr. 2 (continuare)

	d) Dezvoltarea abilităților de comunicare și de gestionare a managementului conflictelor cu justițiabilii de către personalul instanțelor judecătorești și al procuraturilor																	1. Cursuri de instruire pentru angajații din fiecare instanță judecătorească/procuratură. 2. Numărul de judecători, procurori, personal administrativ instruiți	Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, Institutul Național al Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate				
	e) Dezvoltarea abilităților judecătorilor, ale procurorilor, ale personalului auxiliar, în special ale persoanelor care dețin poziții de conducere, în domeniul managementului instanțelor/procuraturilor și al leadershipului																	1. Cursuri de instruire în domeniul managementului organizate. 2. 30% din numărul judecătorilor, al procurorilor, al personalului auxiliar instruiți	Institutul Național al Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate				
Obiectivul 2.4. Fortificarea căilor alternative de soluționare a litigiilor																								
Rezultatul scontat:																								
Numărul litigiilor soluționate prin intermediul metodelor alternative sporit																								
Obiectivul specific	Acțiunea	Termenul-limită de implementare																Indicatori de rezultat	Instituții responsabile	Costuri (mii lei)				
		2022				2023				2024				2025										
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV							
2.4.1. Consolidarea instituției medierii	a) Modificarea legislației în vederea excluderii instituției medierii judiciare obligatorii																					1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și aprobat de Guvern. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești,	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

	tranzacțiilor prin care părțile consimt asupra soluționării amiabile a litigiului																recomandări formulate. 2. Mecanisme modificate în baza recomandărilor. 3. Rata tranzacțiilor de împăcare executate și perioada medie de timp	Justiției	
2.4.2. Îmbunătățirea cadrului normativ în materia arbitrajului	a) Evaluarea cadrului normativ în materia arbitrajului pentru identificarea deficiențelor care generează practici neuniforme																1. Grup de lucru instituit. 2. Analiză efectuată, deficiențe identificate și recomandări formulate	Ministerul Justiției, Camera de Comerț și Industrie, Curtea Supremă de Justiție	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Modificarea cadrului normativ în materia arbitrajului																1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și consultat public. 2. Proiect de modificare a cadrului normativ, aprobat de Guvern. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat de Parlament	Ministerul Justiției, Camera de Comerț și Industrie, Curtea Supremă de Justiție, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate
2.4.3. Promovarea beneficiilor mecanismelor alternative de soluționare a disputelor în mediul de afaceri, în comunitatea juridică, în mediul academic și în sistemul judecătoresc	a) Derularea unor campanii de informare și diseminare a informațiilor privind mecanismele alternative de soluționare a disputelor																Numărul campaniilor de informare organizate anual	Consiliul de mediere, Camera de Comerț și Industrie	1019,2
	b) Organizarea conferințelor internaționale, a meselor rotunde în domeniul																1. Numărul evenimentelor organizate anual. 2. Numărul participanților	Consiliul de mediere, Camera de Comerț și Industrie	943,0

Anexa nr. 2 (continuare)

	nr. 76/2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești																					
	b) Implementarea Planului de construire/renovare a clădirilor instanțelor judecătorești reorganizate potrivit Legii nr. 76/2016																			1. Documentație de proiect standart elaborată și aprobată. 2. Terenuri pentru construcția instanțelor judecătorești, identificate și atribuite în gestiunea Ministerului Justiției. 3. Cinci clădiri noi ale instanțelor judecătorești, construite și date în exploatare	Ministerul Justiției	337080,2
3.1.2. Reorganizarea sistemului Procuraturii	a) Efectuarea studiului privind amplasarea procuraturilor în scopul consolidării capacităților instituționale și al utilizării eficiente a resurselor disponibile și analiza oportunității optimizării subdiviziunilor ofițerilor de urmărire penală din cadrul inspectoratelor de poliție potrivit hărții amplasării procuraturilor și																			1. Studiu efectuat și consultat public. 2. Opțiuni de optimizare formulate și argumentate (puncte tari, puncte slabe)	Procuratura Generală, Consiliul Superior al Procurorilor, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției	188,7

Anexa nr. 2 (continuare)

Justiției în calitate de promotor al politicilor în sectorul justiției	evaluare a politicilor publice în sectorul justiției																	personal conform necesităților identificate (10 unități). 2. Mecanisme de conlucrare eficientă cu autoritățile din sectorul justiției în procesul de elaborare și promovare a politicilor din domeniu, dezvoltate		
	b) Creșterea capacităților Ministerului Justiției de monitorizare și relaționare cu reprezentanții profesiilor conexe sistemului justiției																	1. Subdiviziunea instituțională de profil suplinită (cu 5 unități). 2. Mecanisme de conlucrare eficientă cu organele profesionale ale profesiilor conexe sistemului justiției dezvoltat	Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor	776,8 (anual)
	c) Consolidarea capacităților de administrare a instanțelor de judecată																		1. Organigrama Agenției de administrare a instanțelor judecătorești revizuită conform domeniilor de competență. 2. Suplinirea cu unități de personal potrivit necesităților (6 unități)	Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor
3.2.2. Sporirea capacităților organizaționale ale Institutului Național al Justiției	Modificarea cadrului legal în vederea sporirii capacităților Institutului Național al Justiției, în special în scopul stimulării judecătorilor și procurorilor																	1. Grup de lucru instituit. 2. Propuneri formulate și agreate în cadrul grupului de lucru. 3. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și aprobat de Guvern. 4. Proiect de modificare a cadrului normativ,	Ministerul Justiției, Institutul Național al Justiției, comisia parlamentară de profil	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

	implicați în procesul de formare inițială și continuă																adoptat de Parlament		
3.2.3. Sporirea capacităților de personal în cadrul instanțelor judecătorești	a) Analiza periodică a sarcinii de muncă efective a judecătorilor în vederea asigurării unei sarcini comparabile și elaborarea măsurilor de remediere a deficitului creat de posturile temporar vacante în instanțele judecătorești																Mecanism pentru suplinirea funcțiilor temporar vacante implementat	Consiliul Superior al Magistraturii	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Analiza și revizuirea volumului de lucru pentru judecătoria și procurorii care sunt desemnați în calitate de membri în colegiile din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Procurorilor																Volumul de lucru analizat și sarcina de muncă redusă proporțional activității/ timpului acordat	Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Majorarea salariului personalului instanțelor																1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și adoptat. 2. Nivelul de salarizare	Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor,	51886,1 (anual)

Anexa nr. 2 (continuare)

	judecătorești în scopul reducerii fenomenului fluctuației															a personalului instanțelor judecătorești echilibrat în raport cu responsabilitățile atribuite prin lege	Consiliul Superior al Magistraturii, comisia parlamentară de profil	
	d) Extinderea unităților de personal în cadrul instanțelor judecătorești la crearea centrelor de informare a justițiabililor															1. Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și adoptat. 2. Scheme de încadrare a personalului revizuite/numărul unităților alocate (circa 25 de unități). 3. Numărul personalului angajat efectiv	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii	2702,9 (anual)
3.2.4. Creșterea eficienței managementului instituțional în cadrul instanțelor judecătorești	a) Examinarea necesității revizuirii competențelor președinților instanțelor judecătorești															1. Analiză efectuată și recomandări formulate. 2. Cadru normativ modificat, după caz. 3. Competențe ce țin de managementul instanței judecătorești, clarificate	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Analiza criteriilor de atribuire a complexității cauzelor în cadrul instanțelor judecătorești potrivit recomandărilor CEPEJ, cu revizuirea acestora, după caz															1. Criteriile de atribuire a complexității cauzelor, analizate și revizuite, după caz. 2. Algoritmi în PIGD modificați în baza noilor criterii. 3. Dosare distribuite aleatoriu în baza criteriilor revizuite	Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul Justiției, instanțele judecătorești	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Elaborarea standardelor de eficiență a activității															Standarde de eficiență elaborate	Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

	instanțelor judecătorești în baza indicatorilor de performanță judiciară																	Justiției		
	d) Implementarea standardelor de eficiență în cadrul instanțelor judecătorești																	Standarde de eficiență implementate	Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate
3.2.5. Implementarea raportării statistice judiciare electronice	a) Aprobarea instrucțiunilor privind raportarea statistică judiciară electronică, conform metodologiei unificate CEPEJ																	Instrucțiuni elaborate și aprobate	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Instruirea personalului instanțelor judecătorești cu privire la utilizarea modelelor de rapoarte statistice electronice																	1. Numărul instruirilor organizate anual. 2. Personalul din cadrul instanțelor judecătorești responsabil de statistica judiciară instruit	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Îmbunătățirea mecanismului de raportare statistică judiciară electronică																	1. Analiza procesului de raportare statistică judiciară electronică efectuată și recomandări de îmbunătățire formulate. 2. Numărul instanțelor judecătorești care întocmesc rapoarte de analiză a performanței activității în baza metodologiei unificate CEPEJ	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

3.2.6. Creșterea eficienței managementului instituțional în cadrul procuraturilor	a) Elaborarea standardelor de eficiență a activității procuraturilor																Standarde de eficiență elaborate și implementate	Procuratura Generală, Consiliul Superior al Procurorilor	În limita alocațiilor bugetare aprobate	
	b) Implementarea standardelor de eficiență în cadrul sistemului Procuraturii																Standarde de eficiență implementate	Procuratura Generală, Consiliul Superior al Procurorilor	În limita alocațiilor bugetare aprobate	
3.2.7. Asigurarea ordinii și securității în cadrul instanțelor judecătorești	a) Organizarea și consolidarea capacităților poliției judecătorești																Cadru normativ elaborat și aprobat în baza recomandărilor formulate ca urmare a analizelor anterioare	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate	
	b) Asigurarea instanțelor judecătorești cu necesarul de personal al poliției judecătorești																1. Subdiviziune structurală asigurată cu personal și dotată cu echipamentul necesar. 2. Necesitățile de unități ale poliției judecătorești pentru fiecare instanță identificate. 3. Numărul de unități ale poliției judecătorești per instanță	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate	
Obiectivul 3.3. Dezvoltarea și implementarea sistemelor informaționale judiciare																				
Rezultatul scontat:																				
1. Infrastructura sistemelor informaționale din sectorul justiției dezvoltată și implementată.																				
2. Dezvoltarea/facilitarea comunicărilor electronice în sectorul justiției.																				
3. Securitatea cibernetică a informației gestionate de sistemul judiciar asigurată																				
Obiectivul specific	Acțiunea	Termenul-limită de implementare																Indicatori de rezultat	Instituții responsabile	Costuri (mii lei)
		2022				2023				2024				2025						
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV			
3.3.1. Asigurarea îmbunătățirii	a) Monitorizarea funcționalității PIGD																	1. Raport anual de monitorizare privind funcționalitatea PIGD,	Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare

Anexa nr. 2 (continuare)

continue a funcționalității Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD)																elaborat și prezentat autorităților implicate. 2. Raport anual de monitorizare privind nivelul de utilizare a PIGD, elaborat și prezentat autorităților implicate		aprobate
	b) Asigurarea utilizării uniforme a funcționalităților PIGD															1. Rapoarte de monitorizare privind practicile de utilizare. 2. Instrucțiuni, ghiduri privind utilizarea, elaborate și diseminate în cadrul tuturor instanțelor judecătorești	Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Dezvoltarea, testarea, exploatarea experimentală și implementarea unor noi funcționalități în PIGD															1. Necesități de modificare a PIGD identificate. 2. Numărul de funcționalități noi dezvoltate, pilotate și acceptate, la necesitate. 3. Numărul de funcționalități noi în cadrul PIGD implementate în toate instanțele judecătorești	Ministerul Justiției	3009,0
	d) Revizuirea regulamentelor Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la modul de funcționare a PIGD															1. Propuneri formulate și prezentate Consiliului Superior al Magistraturii. 2. Proiecte de modificare a regulamentelor, elaborate și aprobate	Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate
3.3.2. Implementarea aplicației informatice	a) Pilotarea aplicației informatice e-Dosar judiciar															1. Raportul post-pilotare, cu indicarea erorilor depistate și a modului de înlăturare a	Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

e-Dosar judiciar	pentru formarea și administrarea dosarului electronic judiciar cu accesul părților																acestora, elaborat. 2. Recomandările formulate, aplicația îmbunătățită		
	b) Implementarea aplicației informatice e-Dosar judiciar în toate instanțele judecătorești																Aplicația informatică e-Dosar judiciar implementată în toate instanțele judecătorești	Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Asigurarea utilizării obligatorii de către avocați a adreselor electronice de serviciu, create pe platforma <i>justice.md</i> , în scopul instituirii unui mecanism electronic de comunicare între aceștia și instanțele judecătorești																1. Cadru normativ revizuit și modificat. 2. 100% din avocați să dispună de acorduri semnate privind utilizarea platformei <i>justice.md</i> . 3. Rata avocaților care utilizează platforma <i>justice.md</i> în comunicarea cu instanțele judecătorești	Ministerul Justiției, Uniunea Avocaților	
	d) Asigurarea accesului la dosare al tuturor categoriilor de participanți la procesul de judecată prin intermediul aplicației informatice e-Dosar judiciar																1. Rata persoanelor care au utilizat aplicația informatică e-Dosar judiciar. 2. Rata actelor depuse prin intermediul aplicației informatice e-Dosar judiciar	Ministerul Justiției	În limita alocațiilor bugetare aprobate
3.3.3. Extinderea aplicației de	a) Asigurarea instanțelor															Numărul echipamentelor și	Ministerul Justiției,	2940,4	

Anexa nr. 2 (continuare)

videoconferință în cadrul instanțelor judecătorești	judecătorești cu echipamentul necesar pentru utilizarea aplicației de videoconferință																	licențelor soft achiziționate și instalate	Consiliul Superior al Magistraturii	
	b) Evaluarea aplicației de videoconferință în cauzele penale la nivelul întregului sistem judecătoresc și în toate instituțiile penitenciare																	Studiu de fezabilitate privind nivelul de utilizare a aplicației de videoconferință în cauzele penale, elaborat	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	c) Asigurarea instruirii continue a utilizatorilor privind modul de utilizare a aplicației de videoconferință																	1. Numărul de cursuri desfășurate. 2. Numărul de persoane instruite	Ministerul Justiției, Institutul Național al Justiției	2553,0
3.3.4. Facilitarea accesului persoanelor la justiție prin aplicarea tehnologiilor informaționale	Asigurarea îmbunătățirii continue a funcționalităților Portalului național al instanțelor de judecată																	1. Actualizarea conținutului Portalului național al instanțelor de judecată realizată. 2. Numărul de vizitatori ai Portalului național al instanțelor de judecată (trafic). 3. Funcționalități care facilitează accesul persoanelor cu necesități speciale pe Portalul național al instanțelor de judecată puse în aplicare. 4. Numărul de activități de promovare a Portalului național al	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii	1804,2

Anexa nr. 2 (continuare)

																instanțelor de judecată, realizate		
3.3.5. Asigurarea îmbunătățirii continue a funcționalității Sistemului informațional automatizat „Urmărire penală: e-Dosar” și realizarea interconexiunii cu alte sisteme informaționale	a) Efectuarea auditului Sistemului informațional automatizat „Urmărire penală: e-Dosar” (SIA „Urmărire penală: e-Dosar”) cu privire la funcționalitatea și securitatea cibernetică a acestuia															Audit al SIA „Urmărire penală: e-Dosar” efectuat	Procuratura Generală	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Configurarea în SIA „Urmărire penală: e-Dosar” a formularelor tipizate ale actelor procesuale aprobate															Numărul de acte configurate în SIA „Urmărire penală: e-Dosar”	Procuratura Generală	1500,0
	c) Crearea și implementarea în SIA „Urmărire penală: e-Dosar” a modului de distribuire aleatorie a cauzelor penale în cadrul Procuraturii															1. Modul creat și pilotat. 2. Sistem perfecționat în baza deficiențelor identificate și implementat în cadrul întregului sistem al Procuraturii	Procuratura Generală	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	d) Configurarea SIA „Urmărire penală: e-Dosar” pentru asigurarea interconexiunii cu alte sisteme informaționale															Module de interconectare create	Procuratura Generală	În limita alocațiilor bugetare aprobate

Anexa nr. 2 (continuare)

3.3.6. Aplicarea softului analitic la efectuarea urmăririi penale pe cauze complexe	a) Configurarea și adaptarea la necesitățile instituționale a instrumentelor aferente softului (Analyst's Notebook (iBase Designer/iBase))																Configurarea instrumentelor efectuată	Procuratura Generală	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Aplicarea softului analitic (I2) la efectuarea urmăririi penale pe cauze complexe																Numărul de cauze penale în care softul analitic a fost utilizat	Procuratura Generală	În limita alocațiilor bugetare aprobate
3.3.7. Dezvoltarea și implementarea Sistemului informațional e-Executare	a) Elaborarea cadrului normativ privind crearea Sistemului informațional e-Executare																Cadru normativ elaborat și aprobat	Ministerul Justiției, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Dezvoltarea, testarea, exploatarea experimentală și implementarea Sistemului informațional e-Executare																1. Servicii de dezvoltare achiziționate. 2. Funcționalități dezvoltate. 3. Exploatarea experimentală a funcționalităților realizată	Ministerul Justiției, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	2154,4
	c) Crearea platformei on-line pentru vânzarea la licitație a bunurilor confiscate																1. Concept tehnic elaborat și aprobat. 2. Regulamentul privind procedura și modul de utilizare a platformei, elaborat și aprobat. 3. Modul al Sistemului informațional e-Executare, elaborat și	Ministerul Justiției, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	80,4

Anexa nr. 2 (continuare)

																		dezvoltat		
3.3.8. Dezvoltarea și implementarea Sistemului informațional e-Reținere	a) Elaborarea cadrului normativ privind crearea Sistemului informațional e-Reținere																	Cadru normativ elaborat și aprobat	Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Ministerul Justiției, Centrul Național Anticorupție	În limita alocațiilor bugetare aprobate
	b) Crearea, exploatarea experimentală și implementarea Sistemului informațional e-Reținere																	1. Servicii de creare a Sistemului informațional e-Reținere contractate. 2. Sistemul informațional e-Reținere creat. 3. Testare a funcționalităților realizată. 4. Exploatarea experimentală a funcționalităților realizată	Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Ministerul Justiției, Centrul Național Anticorupție	2027,0
3.3.9. Optimizarea performanței sistemului informațional al datelor din cadrul sistemului de asistență juridică garantată de stat	a) Digitalizarea procesului de înaintare a solicitărilor de acordare a asistenței juridice calificate garantate de stat																	Mecanism de înaintare a solicitărilor de acordare a asistenței juridice calificate garantate de stat optimizat	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	27,0
	b) Digitalizarea procesului de raportare a activității de către avocați și para-juriști																	Mecanism de raportare a activității de către avocați și para-juriști optimizat	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	203,7
3.3.10.	Instituirea																	1. Cadru normativ	Ministerul	8022,4

Anexa nr. 2 (continuare)

Îmbunătățirea mecanismului de acordare a serviciilor de traducere în sectorul justiției	mecanismului de acordare a serviciilor de traducere în procesele judiciare prin sistemul de videoconferință																			modificat. 2. Echipament necesar achiziționat și spațiu special amenajat. 3. Servicii de traducere prin sistemul de videoconferință asigurat	Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii	
3.3.11. Implementarea politicilor de consolidare a securității cibernetice în corelație cu asigurarea unei justiții transparente	Instituționalizarea utilizării sistemului de control al vulnerabilităților PIGD																			1. Politici de utilizare a soluției, aprobate. 2. Rapoarte lunare de monitorizare a utilizării PIGD, generate. 3. Vulnerabilități eliminate, după caz	Ministerul Justiției, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	236,4
3.3.12. Asigurarea instanțelor judecătorești cu echipamentul necesar pentru utilizarea Sistemului informațional judiciar	a) Inventarierea echipamentului IT utilizat de instanțele judecătorești																			1. Act de inventariere întocmit privind echipamentele și programele software (inclusiv licențe) necesare instanțelor judecătorești pentru utilizarea Sistemului informațional judiciar, cu indicarea echipamentelor și a programelor software disponibile, funcționalitatea acestora și deficiențele constatate, precum și a termenelor de valabilitate a licențelor. 2. Necesități de dotare cu echipamente și programe software (inclusiv licențe),	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	600,6

Anexa nr. 2 (continuare)

																		identificate		
	b) Dotarea treptată a instanțelor judecătorești cu echipamentul necesar																	1. Proceduri de achiziție desfășurate. 2. Echipament achiziționat conform necesităților și parametrilor tehnici identificați	Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	55727,3
Total finanțare:																			554661,2	